

Osakeyhtiömuoto vaihtoehtona Elosa Osuuskunnalle

Mira Aihio & Katriina Nieminen

2019 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Osakeyhtiömuoto vaihtoehtona Elosa Osuuskunnalle

Mira Aihio & Katriina Nieminen
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2019

Mira Aihio & Katriina Nieminen

Osakeyhtiömuoto vaihtoehtona Elosa Osuuskunnalle

Vuosi 2019

Sivumäärä 48

Opinnäytetyön aiheena on selvittää, olisiko osakeyhtiö sopivampi yritysmuoto toimeksiantajayritykselle Elosa Osuuskunnalle. Tarkoituksena on kartoittaa osuuskunnan ja osakeyhtiön ominaisuuksia ja eroavaisuuksia sekä yritysmuodon muutosprosessia. Tavoitteena on antaa toimeksiantajayritykselle syvempää tietoa molemmista yritysmuodoista sekä yritysmuodon muuttamisesta ja auttaa päätöksessä muuttua osakeyhtiöksi.

Opinnäytetyö koostuu tietoperustasta ja tutkimusosuudesta. Tietoperustassa esitellään osuuskunta ja osakeyhtiö yritysmuotoina, sekä käsitellään yritysmuodon muuttamista. Yritysmuodon muutosta tarkastellaan erityisesti osakeyhtiöksi muuttumisen kannalta. Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tapaustutkimus, jossa hyödynnetään teemahaastatteluita. Yritysmuotojen eroavaisuuksia kartoitetaan taulukolla, joka perustuu teoriaosuuteen.

Tutkimuksen perusteella osuuskunnan ja osakeyhtiön välillä ei ole suuria eroavaisuuksia, sillä osuuskuntalaki muuttui vuonna 2014 yhtenevämmäksi osakeyhtiölain kanssa. Suurimmat eroavaisuudet löytyvät tunnettuudesta ja varojen jaosta. Vaikka osuuskunta on tuntemattomampi, ei tunnettuus yksin ole tarpeeksi painava syy yritysmuodon muutokseen. Osuuskunnan ei lain mukaan tarvitse jakaa voittoa toisin kuin osakeyhtiön, minkä vuoksi Elosan on parempi pysyä osuuskuntana.

Johtopäätöksenä on, ettei Elosan ole kannattavaa muuttua osakeyhtiöksi. Tällä hetkellä muutos olisi turhan iso riski ja toisi lisää kustannuksia. Yritysmuodon muuttamista voi pohtia tulevaisuudessa uudestaan liiketoiminnan kasvaessa.

Asiasanat: osuuskunta, osakeyhtiö, yritysmuodon muutos

Mira Aihio & Katriina Nieminen

Limited company form as an option for Elosa Co-operative

Year 2019

Pages

48

The topic of this thesis is to clarify if a limited company would be more suitable business entity type for Elosa co-operative, the commissioner of this thesis. The purpose is to survey co-operative and limited company's common features and differences together with the business entity changing process. The aim is to give the commissioner deeper insight into both business entities and the changing process and help in the decision of converting into a limited company.

The thesis is composed of theoretical framework and research part. Limited company and co-operative are introduced in the theoretical framework along with the process of changing business entities. This process is viewed especially from the point of changing into a limited company. This thesis is a qualitative case study and was carried out by thematic interviews. The differences between the business entities are mapped out in a chart based on the theoretical framework.

According to the research, there are no huge differences between a co-operative and a limited company as Co-operatives Act became more congruent with the Limited Liability Companies act in 2014. The biggest differences are found in recognizability and distribution of assets. Even though co-operative is more unknown, that is not a good enough reason to change the business entity type. According to the law, there is no need to distribute assets in a co-operative unlike in a limited company, which is why it is better for Elosa to continue as a co-operative.

The conclusion is that it is not profitable for Elosa to become a limited company. The change would bring more costs and be too much of a risk at the moment. Changing the business entity could be considered in the future as the businesses grow.

Keywords: co-operative, limited company, changing business entity

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Elosa Osk	7
3	Osuuskunta	7
3.1	Osuuskunta yritysmuotona	7
3.2	Hallintorakenne	9
3.3	Jäsenyys	10
3.4	Kokous	11
3.5	Osuus ja osake	12
3.6	Varojen jakaminen.....	12
3.7	Verotus.....	13
4	Osakeyhtiö	16
4.1	Osakeyhtiö yritysmuotona	16
4.2	Hallintorakenne	17
4.3	Osakkuus.....	19
4.4	Osake.....	20
4.5	Varojen jakaminen.....	20
4.6	Verotus.....	21
5	Yritysmuodon muuttaminen	23
5.1	Osuuskunnasta osakeyhtiöksi	23
5.2	Osuuskunnan päätös	25
5.3	Päätösehdotus	25
6	Tutkimusmenetelmät	26
7	Tutkimus	28
7.1	Taulukko yritysmuotojen eroavaisuuksista	28
7.2	Yritys X:n haastattelu	31
7.3	Yritys Y:n haastattelu	34
8	Tulokset	35
9	Luotettavuus	38
10	Yhteenveto	39
11	Johtopäätökset	40
	Lähteet	42
	Kuviot	46
	Liitteet.....	47

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön aiheena on selvittää, olisiko osakeyhtiö sopivampi yritysmuoto toimeksiantajayritykselle Elosa Osk:lle, nykyiselle osuuskunnalle. Elosalla ei ollut negatiivista sanottavaa osuuskunnasta yritysmuotona, mutta he ovat saaneet kuulla vähättelyä ja ihmettelyä osuuskuntamuotoisesta yrityksestään. Monet eivät miellä osuuskuntaa oikeaksi, rahaa tuottavaksi yritykseksi, vaan pitävät sitä enemmänkin harrastustoimintana. Siksi Elosa halusi tämän työn avulla kuulla toisesta vaihtoehdosta ja selvittää, olisiko osakeyhtiö heille oikeasti parempi vaihtoehto.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa osuuskunnan ja osakeyhtiön ominaisuuksia ja eroavaisuuksia sekä yritysmuodon muutosprosessia. Työn tavoitteena on antaa toimeksiantajayritykselle syvempää tietoa molemmista yritysmuodoista sekä yritysmuodon muuttamisesta ja auttaa päätöksessä muuttua osakeyhtiöksi. Opinnäytetyö on tapaustutkimus, jossa hyödynnetään laadullisia tutkimusmenetelmiä.

Olisiko osakeyhtiömuoto parempi vaihtoehto Elosa Osk:lle? Mitä yritysmuodon muuttaminen vaatii? Nämä ovat opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä, joihin etsitään vastausta teoria- ja tutkimusosuuden avulla.

Toimeksiantajayritys toivoi opinnäytetyöltä selkeää perehdytystä sekä osuuskunnasta että osakeyhtiöstä. Osuuskunnasta löytyy vähäisesti tietoa eikä ihmisillä ole tietoutta tämän yritysmuodon suhteen. Tietous osakeyhtiöstä yritysmuotona on Elosalle tärkeässä osassa mahdollisen yritysmuodon muuttamisen vuoksi. Tästä syystä Elosa toivoi kattavaa tietopakettia molemmista yritysmuodoista, ja eroavaisuuksien kartoittaminen on tärkeässä osassa tutkimusongelman ratkaisemisessa.

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu viidestä luvusta. Ensimmäinen luku sisältää johdannon, jonka jälkeen toisessa luvussa kerrotaan toimeksiantajayritys Elosa Osk:n historiasta ja nykyisestä toiminnasta. Opinnäytetyön kolmas luku perehtyy osuuskuntaan yritysmuotona, sen erilaisiin säädöksiin sekä verotukseen. Neljäs luku keskittyy vuorostaan osakeyhtiöön. Viidennessä luvussa kerrotaan, kuinka yritysmuodon muuttaminen osuuskunnasta osakeyhtiöksi tapahtuu. Teoriaosuuden jälkeen seuraa tutkimusosuus, pohdintaluvut ja johtopäätökset.

Molempien yritysmuotojen lakipykälät ovat tärkeässä osassa teoriaa. Osuuskuntalaki uudistui 1.1.2014 osuuskuntien toimintamahdollisuuksien lisäämiseksi, muuttuen kattavammaksi ja yhtenevämmäksi osakeyhtiölain kanssa. Uudessa osuuskuntalaissa korostuu yleisten periaatteiden tärkeys. Laissa muutettiin myös esimerkiksi osuuskunnan varojenjaon verotusta ja otettiin käyttöön vapaan oman pääoman rahasto sekä osuuskunnan osakkeet.

2 Elosa Osk

Opinnäytetyön toimeksiantajayrityksenä on Elosa Osk, joka on vuonna 2015 Hämeen ammatti-korkeakoulun opiskelijoiden toimesta perustettu opiskelijaosuuskunta. Elosa muuttui tavalliseksi osuuskunnaksi vuonna 2017. Osuuskuntaan kuuluu 7 jäsentä, joista 4 kuuluu hallitukseen. Yritys aloitti kotieläinpihana järjestäen kotieläinleirejä ja tapahtumia lapsille. Samalla alettiin tuottaa Makuja Mustialasta -tuotemerkin alla erilaisia säilykkeitä, kuten hilloja ja hyönteitä, sekä mehuja. Elosa on myös järjestänyt usean vuoden aikana kahvituksia Mustialan alueella erilaisiin tapahtumiin ja kokouksiin. (Mustialan Kievari 2018; Lakkinen 2018a.)

Vuoden 2018 alussa Elosan toiminta kasvoi Mustialan matkailupalveluiden siirtyessä osuuskunnan yhteyteen. Tämän myötä liiketoiminta laajentui matkailu- ja ravintola-alalle, tuoden mukanaan yöpymispalvelut, Kuninkaankartanon panimon sekä ravintola Wanha Viljamakasiiniin. Matkailukokonaisuus käyttää nimeä Mustialan Kievari & Wanha Viljamakasiini ja on toiminnassa ympäri vuoden. (Elosa Osk 2018.) Kesäaikana toiminta on aktiivisempaa, kun ravintola on auki joka päivä ja majoituspaikkoja on tarjolla parhaimmillaan 200. Talvella majoituspaikkoja on 26 ja ravintola on auki muutaman kerran viikossa. Liiketoiminnan laajennuttua Elosa alkoi lisäksi vuokrata kokoustiloja ja järjestää kahvituksia omissa tiloissaan erilaisiin juhliin, kuten esimerkiksi häihin. Kevään 2019 aikana on tarkoitus saada Kuninkaankartanon panimo toimintaan ja aloittaa omien oluiden tuottaminen. Itse tehdyt oluet otetaan myyntiin ravintolaan. (Mustialan Kievari 2018; Lakkinen 2018b.)

Tällä hetkellä Elosan jäsenistä kolme osallistuu yrityksen toimintaan, muut neljä eivät osallistu ollenkaan. Osuuskuntaan oli saatava seitsemän jäsentä, ettei kenestäkään tule päätoimista yrittäjää. Elosa ei jaa voittoa, mutta maksaa jäsenilleen palkkaa. Ylimääräinen pääoma menee tällä hetkellä enimmäkseen investointeihin, kuten esimerkiksi panimoon. (Ilomäki, Lakkinen ja Lepistö 2018.)

Vuonna 2018 Elosassa tehtiin isoja remontteja ja paljon investointeja. Vuonna 2019 Elosa pääsee keskittymään täysipäiväisesti varsinaiseen toimintaansa, kun suurimmat remontit on tehty ja luvat on hankittu. Elosa on mukana kahden vuoden pituisessa matkailun kehittämishankkeessa, jota hallinnoi ProAgria. Hanke vaikuttaa muun muassa yrityksen mainontaan ja rahoitukseen. (Ilomäki ym. 2018.)

3 Osuuskunta

3.1 Osuuskunta yritysmuotona

Osuuskunta on yhden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön perustama yhteisö, jolla on täydellinen oikeushenkilöllisyys (Pöyhönen 2013, 12). Osuuskunnan toiminnasta säädetään osuuskuntalaissa. Lain (2013/421, 1:3 §) mukaan osuuskunnan jäsenien lukumäärä, osuuksien määrä ja osuuspääoma vaihtelevat.

Osuuskunnan tarkoituksena on synnyttää voittoa, mutta lähtökohtaisesti tärkeämpää on palvelulla jäsenten hyvinvointia tuottamalla erilaisia palvelu- tai omistajaetuja. Palveluedut ovat osuuskunnan tuottamia palveluita, joita jäsenet voivat käyttää hyväkseen, ja omistajaedut ovat osuuden omistamiseen liittyviä etuja. Mahdollisimman tuottavan liiketoiminnan lisäksi osuuskunnan tarkoitus liittyy myös yhteiskunnallisen hyvän ja hyödyn tekemiseen sekä tuotteiden ja palveluiden kestäväan tuotantoon ja laatuun. Osuuskunta voi säännöissään määrätä oman tarkoituksensa toisin. (Pöyhönen 2013, 47-48; Moilanen, Peltokoski, Pirkkalainen & Toivanen 2014, 17; Mähönen & Villa 2014, 6.) Osuuskunnan toiminnan tarkoituksesta säädetään osuuskuntalaissa (2013/421, 1:5 §), jonka 1:6-9 §:ssä on säädetty myös muista osuuskunnan keskeisistä periaatteista. Näitä ovat toiminnan tarkoituksen lisäksi enemmistöperiaate, yhdenvertaisuusperiaate, johdon huolellisuusvelvoite sekä tahdonvaltaisuusperiaate.

Osuuskunta luodaan rekisteröimällä se kaupparekisteriin. Perustamissopimuksen allekirjoituksen jälkeen osuuskunnalla on kolme kuukautta aikaa ilmoittaa osuuskunta rekisteröitäväksi. Rekisteröimisen jälkeen osuuskunta saa oikeus- ja oikeustoimikelpoisuuden. (Mähönen & Villa 2014, 34.) Periaatteessa osuuskunnan perustaminen on yksinkertaista sen vaatiessa vain rekisteröimisen, mutta osuuskunnan omien sääntöjen laatiminen edellyttää aikaa ja vaivaa. Osuuskunnan perustamiseen ei vaadita minimipääomaa, ja osuuskunnan rahantarve on itse arvioitava esimerkiksi toimialan mukaan. (Osuuskunnan perustaminen 2017.)

Osuuskunnan tulee lain (OKL 2013/421, 2:3 §) mukaan laatia säännöt toiminnalleen. Säännöt voivat olla hyvin yksinkertaiset ja lyhyet, koska laki vaatii niihin vain kolme kohtaa. Osuuskunnan säännöistä pitää käydä ilmi toiminimi, Suomessa sijaitseva kotipaikkakunta sekä toimiala. Jos sääntöjä ei laadi tarkemmin, voi joutua jatkuvasti tarkistamaan lakipykälää, eikä osuuskunnan toimintaperiaatteet tule ilmi. Säännöissä voidaan määrätä laajasti osuuskunnan toiminnasta. Niissä voidaan määrätä jäsenyyteen, hallintorakenteeseen, varojen jakoon sekä osuuksiin ja osakkeisiin liittyvistä asioista. Osuuskunnan sääntöjä voidaan muuttaa vain, jos äänivaltaisten enemmistö niin äänestää. (Pöyhönen 2013, 88-89.)

Osuuskunnat voidaan jakaa erilaisiin osuuskuntatyyppeihin toiminnan ja tarkoituksen mukaan. Yleisin jakoperuste on jaottelu tuottaja- ja kuluttajaosuuskuntiin. Tuottajaosuuskuntia ovat sellaiset osuuskunnat, jotka ostavat jäsenten tuotteita mahdolliseen jatkojalostukseen ja hoi-tavat tuotteiden myynnin markkinoille. Näitä ovat esimerkiksi osuusmeijerit, joiden jäsenet ovat maataloja. Kuluttajaosuuskunnat taas tuottavat jäsenille erityisiä etuja tarjoamalla esimerkiksi hyvää laatua ja halpoja hintoja, kuten esimerkiksi osuuskaupat. 1990-luvulla osuuskuntatyyppeihin syntyi uusi termi, työosuuskunnat. Nämä ovat osuuskuntia, jotka myyvät jäsentensä tekemää työtä eli toisin sanoen työosuuskunnassa työllistytään. Kuluttajaosuuskuntaan on yleisesti hyödyllistä ottaa jokainen hakija jäseneksi, kun taas työosuuskuntaan on kannattavaa valita jäsenet näiden osaamisen mukaan. (Moilanen ym. 2014, 74-76.)

Patentti- ja rekisterihallituksen (2018) mukaan vuoden 2018 keväällä Suomessa oli yhteensä 4 264 osuuskuntaa, mikä on 0,7 % Suomen koko yrityskannasta. Osuuskuntien osuus Suomen yritystoiminnasta ei ole lukuna suuri eikä osuuskuntien käytäntö ole suomalaisille kovin tuttu. Suomessa on kuitenkin enemmän osuuskuntien jäsenyyksiä kuin ihmisiä, sillä jokainen suomalainen kuuluu keskimäärin 1,3 osuuskuntaan erilaisten osuuskauppojen asiakasomistajuuksien ja vakuutusyhtiöiden kautta. Osuustoiminnan taloudellinen arvo on Suomessa suurin kaikkiin muihin maihin verrattuna. (Moilanen ym. 2014, 9, 12.)

3.2 Hallintorakenne

Osuuskunnalle ei ole laissa määritelty yhtä tiettyä hallintorakennetta. Osuuskunnan hallintorakenne määrittyy yleisesti toiminnan laajuuden ja jäsenmäärän mukaan. Ainoastaan hallitus on lain (OKL 2013/421, 6:1 §) mukaan osuuskunnalle pakollinen toimielin, ja sen tehtävänä on osuuskunnan johtaminen. Muita mahdollisia toimielimiä voivat olla hallitusta ja toimintaa valvova hallintoneuvosto, asioiden hoitamisesta vastaava toimitusjohtaja sekä muut avustavat toimielimet. Osuuskunnalla on myös oltava tilintarkastaja, jos sen toiminta ylittää kaksi kolmesta tilintarkastuslaissa (2015/1141, 2:2 §) säädetyistä edellytyksistä. (Pöyhönen 2013, 125-126.)

Yksi osuuskunnan keskeisistä periaatteista on johdon huolellisuusvelvoite, jonka mukaan johdon on toimittava huolellisesti sekä edistettävä osuuskunnan etua. Tämä koskee kaikkia edellä mainittuja hallintoelimiä. Johdon on oltava objektiivinen ja lojaali kaikkia jäseniä kohtaan, sekä tukea jäsenten taloudenpitoa tai elinkeinoa. (Pöyhönen 2013, 57-60.)

Osuuskunnassa hallitus vastaa yrityksen hallinnosta, edustamisesta, toiminnan edistämisestä ja asioiden hoitamisesta lain ja säädösten nojalla. Hallitus on päätösvaltainen, kun kokoukseen saapuvia on enemmän kuin puolet sen jäsenistä, ellei säännöissä toisin määrätä. Hallitukseen on kuuluttava vähintään yksi jäsen ja varajäsen, ja enintään viisi jäsentä. Usein on aiheellista koota hallitus useammista jäsenistä, joista on valittava yksi puheenjohtaja. (OKL 2013/421, 6:2-3 §; Lehto & Holopainen 2017, 43-44). Puheenjohtajan vastuulla on hoitaa tarpeen vaatiessa hallituksen kokoontuminen, hallituksen koolle kutsuminen sekä kokouksen pöytäkirjan allekirjoittaminen. Osuuskunnan kokouksessa äänien mennessä tasan on puheenjohtajan ääni ratkaiseva. (Pöyhönen 2013, 152.)

Osuuskunnalla voi halutessaan olla toimitusjohtaja, mutta se ei ole välttämätöntä. Tästä voi mainita erikseen säännöissä, mutta toimitusjohtajan valitseminen on mahdollista ilman sääntömääräystäkin. Lain (OKL 2013/421, 6:17 §) mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on vastata osuuskunnan juoksevasta hallinnosta hallituksen ohjeiden mukaan sekä kirjanpidon ja varainhoidon lainmukaisuudesta. Suuremmissa osuuskunnissa toimitusjohtajan tehtävä ei eroa muiden yritysmuotojen toimitusjohtajuudesta, mutta pienemmissä osuuskunnissa kyseessä on enemmänkin asioiden hoitaja. Toimitusjohtaja voi toimia samaan aikaan puheenjohtajana,

mutta se ei ole mielekästä, sillä vallan olisi syytä olla hajautettua. Tavanomaisesti hallitus valitsee toimitusjohtajan, ja tämä voi olla myös itsekin hallituksen jäsen. (Moilanen ym. 2014, 210; Pöyhönen 2013, 129-130.)

Osuuskunnalla voi olla hallintoneuvosto, jos siitä erikseen säännöissä määrätään. Lain (OKL 2013/421, 6:21 §) mukaan hallintoneuvoston on valvottava hallitusta ja toimitusjohtajaa, ja sen muut tehtävät riippuvat siitä, mitä säännöissä on päätetty. Näitä voivat olla muun muassa hallituksen ohjeistaminen, hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon sekä heidän palkkoidensa valitseminen, tilinpäätöslausunnon antaminen osuuskunnan kokoukselle sekä erilaisten päätösten tekeminen. Hallintoneuvostolla voi olla myös muita hallituksen yleistoimivaltaan säädettyjä tehtäviä. Tällöin hallintoneuvoston ja hallituksen roolit on pidettävä erillään toisistaan ja säännöissä on selvästi määrättävä näiden eroavaisuudet. Hallintoneuvostoon on kuuluttava vähintään kolme jäsentä, eikä enimmäismäärää ole. Toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen eivät saa kuulua samanaikaisesti myös hallintoneuvostoon. Kuten hallituksessa, myös hallintoneuvoston jäsenien keskuudesta valitaan puheenjohtaja. (Mähönen & Villa 2014, 109-110; Pöyhönen 2013, 155-160.)

3.3 Jäsenyys

Osuuskunnan jäseneksi liittyminen on yleisesti melko vapaata, mutta osuuskunta voi itse päättää hyväksymismenettelystä ja -edellytyksistä. Jäsenyyttä haetaan kirjallisesti hallitukselta. Jäsenyys osuuskunnassa alkaa heti hakemuksen tullessa hyväksytyksi, ellei säännöissä toisin mainita. Jäsen on velvollinen sijoittamaan osuuskuntaan pääomaa, jonka vuoksi jäsentä voidaan kutsua myös omistajaksi. Pääoman sijoittamisen välineitä on erilaisia, ja näistä ainoa pakollinen on osuusmaksu, jonka kautta jäsen saa osuuden osuuskunnasta. Osuuden mukana jäsen saa erilaisia oikeuksia, joista merkittävimpiä ovat äänioikeus ja oikeus osuuskunnan tuottamaan ylijäämään. (OKL 2013/421, 3:1 §; Karhu 2011, 10, 17.) Jäsenet sekä muut osuuskuntien ja osakkeiden omistajat ovat oikeudellisessa vastuussa osuuskunnan erinäisistä velvoitteista ja sitoumuksista vain sijoittamansa pääomamäärän verran eli jäsenillä on rajoitettu vastuu. (Mähönen & Villa 2014, 36.)

Työttömyysturvalain (2002/1290, 1:6 §) mukaan osaomistaja voidaan katsoa yrittäjäksi, jos hän on yrityksessä johtavassa asemassa ja hänen omistusosuutensa on yli 15 %. Tämä tarkoittaa sitä, että jos osuuskunnassa on vähintään seitsemän jäsentä, heitä ei pidetä yrittäjinä ja he ovat oikeutettuja työttömyysturvaan. Alle seitsemän jäsenisessä osuuskunnassa kaikki jäsenet saavat yrittäjästatuksen. Sama laki pätee myös osakeyhtiössä.

Osuuskunnan tärkeitä yleisiä periaatteita ovat yhdenvertaisuusperiaate ja enemmistöperiaate. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan jäseniä tulee kohdella yhdenvertaisesti, kaikilla jäsenillä tulee olla yhtäläiset oikeudet eikä kenellekään saa antaa perusteetonta etua. Lain

puitteissa osuuskunta voi kuitenkin säännöissään määrätä yhdenvertaisuusperiaatteesta poikkeavia säännöksiä, esimerkiksi jäsenten erisuuruisista äänimääristä tai erisuuruisesta oikeudesta ylijäämään. Enemmistöperiaatteen mukaan jäsenillä on päätösvalta osuuskunnan kokouksessa. Jokaisella jäsenellä on yleisesti yksi ääni, ja osuuskunnan päätökset tehdään kokouksessa äänestämällä ja jäsenten antamien äänten enemmistön perusteella. Lain (OKL 2013/421, 5:29 §) mukaan kaksi kolmasosaa äänistä tulee olla ehdotusta kannattavia, jotta siitä tulee päätös. Säännöissä on mahdollista määrätä erikseen määräenemmistöpäätöksistä, mutta määräenemmistövaatimusta ei niissä voida lieventää. (Pöyhönen 2013, 53-56.)

Osuuskunnasta eroaminen on helppoa. Jäsen voi erota milloin tahansa ja se vaatii vain kirjallisen ilmoituksen osuuskunnalle. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, ettei jäsen saa erota tietyn määräajan aikana jäsenyyden alkamisesta. Tämä määräaika voi olla korkeintaan kolme vuotta. Säännöissä voidaan määrätä myös erilaisista erottamisperusteista, mutta yleisesti jäsen voidaan osuuskunnan toimesta erottaa vain, jos hän on laiminlyönyt velvollisuuksiaan. Velvollisuuksien laiminlyöntiä on esimerkiksi osuusmaksun maksamatta jättäminen. Kun jäsenyys päättyy, on entisellä jäsenellä oikeus saada maksamansa osuusmaksu takaisin. (Karhu 2011, 28-29.)

3.4 Kokous

Osuuskunnan järjestämä kokous voi lain (OKL 2013/421, 5:4 §) mukaan olla joko ylimääräinen kokous tai varsinainen kokous. Olemassa on myös termit osuuskunnan kokous ja hallituksen kokous. Ylimääräinen kokous on pidettävä tarvittaessa tai jos säännöissä niin määrätään. Varsinainen kokous on osuuskunnan kokous, jossa tapahtuu esimerkiksi yrityksen strategista suunnittelua ja toimintasuunnitelmien muodostamista, osuuskunnan taloudenpidon tarkastamista sekä mahdollisesti osuuskunnan sääntöjen muuttamista ja uuden hallituksen valitsemista. Osuuskunnan varsinainen kokous on pidettävä vähintään kuusi kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen. Jos kokousta ei pidetä, voi hallitus joutua vahingonkorvausvastuuteen velvollisuuksiensa laiminlyönnistä, ellei kokouksen pitämättä jättäminen ole jäsenten yksimielisestä päätöksestä johtuvaa. Tällöin kaikkien jäsenten on ilman kokousta päätettävä yksimielisesti kokouksessa käsiteltävistä asioista, esimerkiksi allekirjoittamalla päätösasiakirja. (Moilanen ym. 2014, 209; Mähönen & Villa 2014, 69-70.)

Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunnan kokous korvataan edustajistolla. Näin tapahtuu yleensä silloin, kun osuuskunnan jäsenmäärä on niin suuri, että kokouksien järjestäminen ei ole kannattavaa tai mahdollista. Tällöin edustajisto päättää osasta tai kaikista osuuskunnan asioista. Tärkeimmistä asioista tulee kuitenkin tiedottaa myös osuuskunnan jäsenille. Koska asioista päättää edustajisto, on jäsenten suora päätösvalta pienempi. Yksittäiset jäsenet voivat vaikuttaa äänestämällä edustajiston vaaleissa. Edustajisto voidaan valita myös

vaalipiireistä, jotka määrätään alueiden tai jäsenryhmien mukaan. Laki ei edellytä, että edustajiston jäsenen tulisi olla osuuskunnan jäsen. Tästä voidaan kuitenkin määrätä säännöissä. (OKL 2013/421, 5:37-38 §; Pöyhönen 2013, 209.)

Osuuskunnan säännöissä tulee määrätä edustajiston koosta ja vastuista sekä siitä, miten uusi edustaja valitaan, jos joku aiemmista lopettaa kesken toimikauden. Säännöissä tulee määrätä myös edustajiston toimikauden pituudesta. Edustajiston kokouksessa jokaisella on aina yksi ääni, eikä omaa päätösvaltaa voi siirtää toiselle. Edustajiston jäsenen avustaja voidaan sallia, jos kokouksessa on niin päätetty tai säännöissä niin määrätään. Ylimääräinen kokous voidaan kutsua koolle, jos neljäsosa edustajiston jäsenistä niin vaatii. (Pöyhönen 2013, 209-210.)

3.5 Osuus ja osake

Osuuskunnassa voidaan jakaa osuuksia ja osakkeita, jotka lain (OKL 2013/421, 4:1 §) mukaan tuottavat lähtökohtaisesti samat oikeudet. Niitä hankittaessa maksetaan osuuskunnalle merkintähinta. Merkintähinta määrätään osuuskunnan säännöissä. Osuuskunnan osakkeiden merkintähinta on siis aina sama eikä se määräydy markkinoiden mukaan. Osakkeilla voi olla myös nimellisarvo, mutta siitä ollaan luopumassa vähitellen uuden osuuskuntalain tultua voimaan. Kun osakkeella on nimellisarvo, täytyy sen merkintähinnan olla tätä suurempi. (Pöyhönen 2013, 67-68, 70; Immonen, Ossa & Villa 2015, 40; Osakkeiden nimellisarvo 2017.)

Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä erilaisista osuuksista ja osakkeista. Tällöin säännöissä on käytävä ilmi, kuinka nämä erilaiset osuudet ja osakkeet eroavat toisistaan. Osuuslajeja voivat olla velvoitteeseen perustuvat osuudet, lisäosuudet ja vapaaehtoiset osuudet. Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä siitä, kuinka osuuksia jaetaan. (Pöyhönen 2013, 13, 67-68.)

Osuuksien ja osakkeiden suurin ero on siinä, että osakesijoitukset ovat osuuskunnalle pysyvää pääomaa. Tämä tarkoittaa sitä, ettei osakkeita voi irtisanoa. Lisäosuuksia ja vapaaehtoisia osuuksia sen sijaan voidaan irtisanoa. Osakkeet eivät yleensä tuota äänioikeutta, eivätkä aina osuudetkaan, ellei säännöissä toisin määrätä. Säännöissä voidaan päättää esimerkiksi siitä, että jäsenen omistamien osuuksien ja osakkeiden määrä vaikuttaa tämän äänimäärään. Toisin kuin osakeyhtiössä, jossa osake tuottaa jako-osaisia taloudellisia oikeuksia, osuuskunnassa osake tuottaa oikeuden vain merkintähinnan palautukseen, kun osuuskunta puretaan. Osuuskunnan säännöissä voidaan kuitenkin määrätä osakkeenomistajan oikeuksista osuuskunnan varojen jaossa. (Pöyhönen 2013, 13, 54, 67-70; Immonen ym. 2015, 38.)

3.6 Varojen jakaminen

Osuuskunnan varoja voidaan jakaa useilla tavoilla. Yleinen tapa varojen jakoon on voiton eli ylijäämän jako osuuksille, osakkeille ja jäsenille. Sen lisäksi varoja voidaan jakaa vapaan

oman pääoman rahastosta, osuuksien palautuksina, organisaation omien osuuksien ja osakkeiden lunastuksina, osuus- ja osakepääoman sekä vararahaston alentamisena ja osuuskunnan purkutilanteessa tapahtuvana varojen jakona. Osuuskunta voi myös antaa jäsenilleen bonusta, alennusta sekä ostoihin liittyviä palautuksia ja hyvityksiä. Kaikkea varojen jakoa koskee yhdenvertaisuusperiaate. (Pöyhönen 2013, 265-266.)

Osuuskunnan varojen jakamisesta määrätään osuuskuntalaissa (2013/421, 16) ja osuuskunnan säännöissä, ja se tapahtuu tilinpäätöksen perusteella. Jos osuuskunnan säännöissä ei toisin määrätä, kuuluu toiminnasta kertynyt voitto aina osuuskunnalle. Voittoa ei siis jaeta jäsenille tai osakkeen ja osuuden omistajille sinä aikana, kun osuuskunta on toiminnassa. Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että voittoa eli ylijäämää jaetaan jäsenille. Määrään vaikuttaa se, miten paljon osuuskunnan palveluita on käytetty hyväksi. Lisäksi säännöissä voidaan määrätä ylijäämän jaosta osuudelle tai osakkeelle. Varoja ei tule jakaa osuuksille, osakkeille tai jäsenille, jos velkojen maksu vaarantuu. Myös konkurssitilanteessa velkojen maksu tapahtuu ennen varojen jakamista. (Immonen ym. 2015, 106-109; Pöyhönen 2013, 267.)

Kun osuuskunta purkautuu, voidaan osuuksille ja osakkeille maksaa yhtiön netto-omaisuudesta korkeintaan niiden merkintähintaa vastaava määrä. Määrästä voidaan päättää osuuskunnan säännöissä. Jos säännöissä ei toisin määrätä, maksetaan osuuksista ja osakkeista vain sen verran, mitä niiden merkintähinnasta on alun perin merkitty osakepääomaan tai osuuspääomaan. Osuuskunnan purkautuessa osakkeista ja osuuksista maksettava jako-osuus voi olla mahdollisesti myös pienempi kuin niistä maksettu hinta, koska merkintähinta voidaan merkitä myös sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Tällöin niistä puhutaan velkana. Osuuksista ja osakkeista maksettavan jako-osuuden jälkeen netto-omaisuuteen jäävä määrä jaetaan jäsenien kesken tasavertaisesti, ellei säännöissä toisin mainita. (Immonen ym. 2015, 108.)

3.7 Verotus

Osuuskunta on yhteisö, joten se maksaa yhteisöveroä ollen näin erillinen verovelvollinen. Osuuskuntien verotettavaa tulosta verotetaan 20 %:n verokannan mukaan. Osuuskunnan harjoittama liiketoiminta määrittää sen, minkä verolain mukaan verotettava tulo lasketaan. Verotettava tulo määräytyy elinkeinoverolain mukaan, kun kyseessä on elinkeinotoiminta, ja maatilatalouden tuloverolain mukaan, kun kyseessä on maatilatalous. Jos harjoitettava toiminta ei ole kumpaakaan edellä mainituista, on tällöin kyseessä muun toiminnan tulonlähde, ja verotettava tulo lasketaan tuloverolain mukaan. Jos verotettavia tuloja saadaan useammista tulolähteistä, näiden summa lasketaan yhteen ja tuloksesta lasketaan yhteisön tulovero. (Immonen ym. 2015, 162-163.)

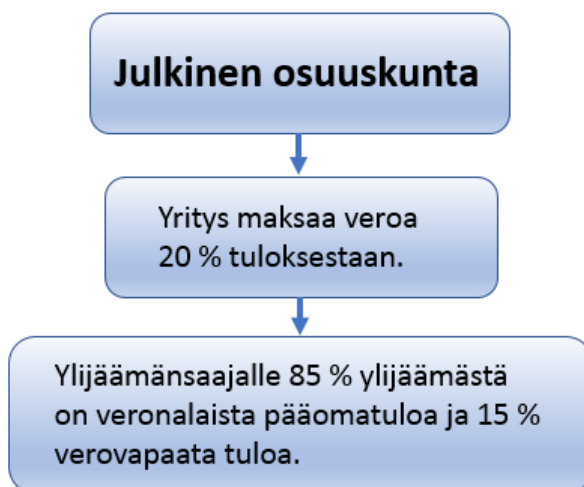
Osuuskunnan verotettavaksi tuloksi ei lasketa pääomansijoituksena saatuja varoja. Näitä ovat esimerkiksi osuuspääoman lisäksi maksetut osuuskunnan liittymismaksut. Pääomansijoitukset

ovat varoja, jotka saadaan ilman välitöntä vastasuoritusta ja ne on usein palautettava yhteisön purkautuessa. (Immonen ym. 2015, 163.)

Osuuskunnan tilikauden voittoa kutsutaan ylijäämäksi. Ylijäämäksi kutsutaan myös osuuksille ja osakkeille maksettua tuottoa. Verolainsäädännössä puhutaan ylijäämän jakamisesta ja ylijäämänpalautuksen jakamisesta. Näiden kahden erottaminen toisistaan on merkittävää tulon veronalaisuuden ja menon vähennyskelpoisuuden kannalta. Ylijäämän lisäksi osuuskunnan jäsenet voivat saada bonuksia ja muita hyvityksiä. Näissä ei ole kyse ylijäämän tai ylijäämänpalautuksen jakamisesta. (Immonen ym. 2015, 150; Osuuskunnan ja sen jäsenen verotuksesta 2017.)

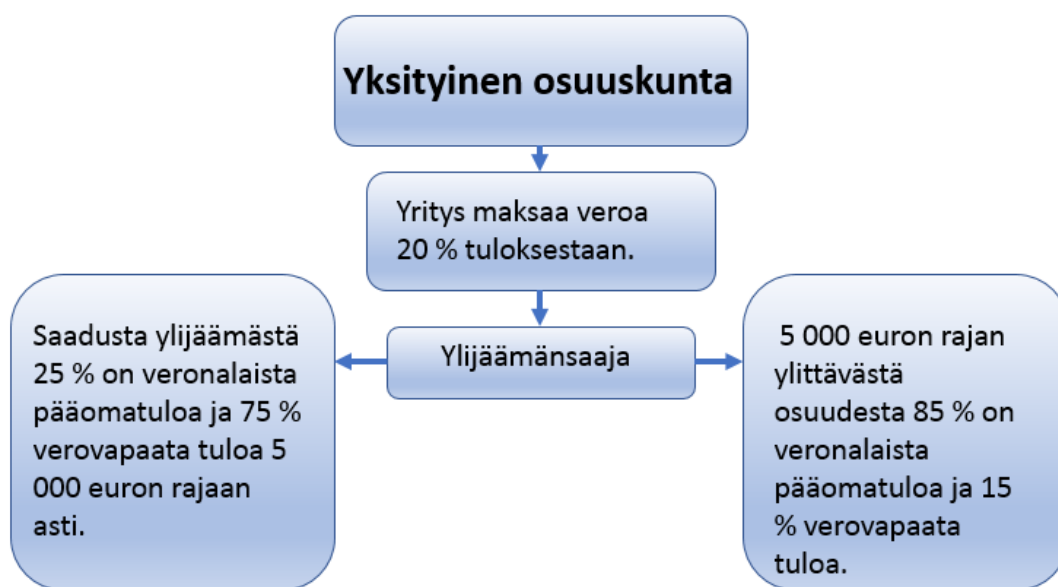
Ylijäämää jaetaan osuuskunnan jäsenille lähtökohtaisesti palveluiden käytön suhteessa. Tällaista ylijäämänjakotapaa kutsutaan ylijäämänpalautukseksi. Osuuskunta saa vähentää jäsenille palautetut ylijäämät verotettavasta tulostaan vain, jos jako on tapahtunut sen perusteella, kuinka paljon jäsenet ovat käyttäneet hyväkseen osuuskunnan palveluita. Jos ylijäämää jaetaan jonkin muun perusteella, esimerkiksi jäsenten pääomapanosten mukaan, ei ylijäämänpalautus ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Ylijäämänpalautus ei voi myöskään olla suurempi kuin jäsenen osuuskunnan palveluista suorittama määrä. Jos jäsen ei ole maksanut osuusmaksua, voidaan ylijäämänpalautus pidättää sen suoritukseksi. Tällöin ylijäämänpalautus lasketaan jäsenen verotuksessa saaduksi, ja osuuskunnalla on oikeus vähentää se verotettavasta tulostaan. (Ossa 2014, 255-256.)

Vuoden 2015 alussa osuuskunnan ylijäämäjaon verotusta koskevaan sääntelyyn lisättiin säännös julkisesti noteeratuista osuuskunnista ja niiden ylijäämäjaon verotuksesta. Osuuskunta on julkinen silloin, kun sen osuudet ja osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena markkinoilla. Suomessa ei ole toistaiseksi yhtäkään julkista osuuskuntaa. Julkisen osuuskunnan ylijäämästä 85 % on luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa ja 15 % on verovapaata tuloa. (Immonen ym. 2015, 151; Osuuskunnan ja sen jäsenen verotuksesta 2017.)

Kuvio 1: Verotus julkisessa osuuskunnassa.

Yksityisestä osuuskunnasta saadusta ylijäämästä 25 % on luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa ja 75 % on verovapaata tuloa 5 000 euron vuotuisen määrään asti. 5000 euron täyttymiseen vaikuttavat kaikki verovelvollisen eri osuuskunnista saamat ylijäämät. Kun 5 000 euron raja ylittyy, ylittävistä ylijäämästä 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % on verovapaata tuloa. (Immonen ym. 2015, 152.)

Kuvio 2: Verotus yksityisessä osuuskunnassa.

Ylijäämää verotetaan tavallisesti pääomatulona, mutta sitä on mahdollista verottaa myös ansiotulona tietyin edellytyksin. Ansiotuloverotusta voidaan käyttää silloin, kun osuuskunnan liiketoiminta on ulkopuolisiin asiakkaisiin suuntautuvaa eli toisin sanoen tarkoituksena on voiton tuottaminen, ja kun osuuskunnalla on tilikauden lopussa alle 500 osuusmaksun maksanutta jäsentä. Ansiotuloverotuksen soveltaminen edellyttää, että verovelvollisen kaikki kyseisen osuuskunnan osuudet ja osakkeet vastaavat osuuskunnan omaan pääomaan merkitylle määrälle laskettua 8 %:n vuotuista tuottoa. Omaan pääomaan merkitty osuus määräytyy kaikkien osuuskunnan osuuksista ja osakkeista maksettujen merkintähintojen mukaan. 8 %:n tai sen alle jäävä tuotto verotetaan pääomatulona edellä kerrotun säännön mukaisesti. 8 %:n ylittävistä ylijäämästä 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa. Ansiotulona verotettavaa ylijäämää ei koske 5 000 euron vuotuisen määrän sääntö. (Immonen ym. 2015, 153-154; Osuuskuntien ylijäämien verotus 2017.)

Osuuskunnan jäsenen omistama osuus voidaan laskea elinkeino-omaisuudeksi, joka on usein kyseessä elinkeinon- ja maataloudenharjoittajien tuottajaosuuskunnissa. Tällöin ylijäämää verotetaan elinkeinotoiminnan ja maatalouden yritystulona, eikä siinä sovelleta edellä esitettyä pääomatulo- ja ansiotulojakoa. Ylijäämä jaetaan osana yritystulona elinkeinotoimintaan tai

maatalouteen kuuluvan osuuskunnan nettovarallisuuden mukaan. Tämä osa jaetaan luonnollisen verovelvollisen ansio- ja pääomatulona verotettavaan tuloon. Yritystulo jaetaan erottamalla tulosta pääomatulon osuus, joka vastaa 20 %:n vuotuista tuottoa osuuskunnan nettovarallisuudelle. Loppumäärä on ansiotuloa. Verovelvollinen voi kuitenkin itse vaatia, että pääomatuloksi katsotaan 10 %:n vuotuista tuottoa vastaava määrä, tai että koko jaettava yritystulo verotetaan ansiotulona. Elinkeinotoiminnan ja maatalouden ylijäämissä sovelletaan myös 5 000 euron sääntöä, jossa yksityisestä osuuskunnasta saadusta ylijäämästä 25 % on veronalaista tuloa 5 000 euroon asti. Yli 5 000 euron ylijäämästä veronalaista tuloa on 75 %. (Immonen ym. 2015, 155.)

4 Osakeyhtiö

4.1 Osakeyhtiö yritysmuotona

Osakeyhtiö on yhden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön perustama yhteisö, jolla on täydellinen oikeushenkilöllisyys. Osakeyhtiöiden koko, harjoitettava liiketoiminta ja omistusrakenne ovat vaihtuvia. Osakeyhtiön toiminta perustuu osakeyhtiölaissa (2006/624, 1) säädettyyn kahdeksaan peruseriaatteeseen. Periaatteet ovat oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu, pääoma ja sen pysyvyys, osakkeen luovutettavuus, toiminnan tarkoitus, enemmistöperiaate, yhdenvertaisuus, johdon tehtävä ja tahdonvaltaisuus. (Immonen & Nuolimaa 2017, 7-9, 27; Villa 2013, 34.)

Osakeyhtiömuotoja on kaksi. Ne ovat yksityinen osakeyhtiö (oy) ja julkinen osakeyhtiö (oyj). Näiden suurin ero on siinä, että yksityisen osakeyhtiön osakkeista tai muista arvopapereista ei voi käydä kauppaa julkisilla markkinoilla. Toinen suuri ero on vähimmäisosakepääoma, joka yksityisessä osakeyhtiössä on 2 500 euroa ja julkisessa osakeyhtiössä 80 000 euroa. Eduskunnan päätöksen mukaan yksityisen osakeyhtiön alkupääomavaatimus tulee poistumaan kokonaan 1.7.2019 (Lamassaari 2019). Osakeyhtiölakia sovelletaan kummassakin yhtiömuodossa lähes samalla tavalla. Julkisella osakeyhtiöllä on kuitenkin velvollisuus antaa tarkempaa tietoa toiminnastaan. Yksityisen osakeyhtiön voi muuttaa julkiseksi osakeyhtiöksi, jos vähimmäisosakepääoma on vähintään 80 000 euroa. Julkisen osakeyhtiön voi muuttaa milloin tahansa yksityiseksi osakeyhtiöksi. (Immonen & Nuolimaa 2017, 22-23; Kyläkallio, Irola & Kyläkallio 2015, 48.)

Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille (OYL 2006/624, 1:5 §). Voiton tuottamisen tarkoitus toteutetaan tavallisesti niin, että voitto kerrytetään yhtiölle, josta se jaetaan osakkaille. Osakeyhtiöllä voi olla kokonaan tai osittain muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille, ja tästä tulee määrätä yhtiöjärjestyksessä. (Immonen & Villa 2015, 22.) Yhtiöjärjestys on yhtä kuin yhtiön säännöt, ja sellainen tulee olla jokaisella osakeyhtiöllä. Siinä määrättyjä asioita on noudatettava yhtä lailla kuin osakeyhtiölakia ja muita viranomaisten säädöksiä, mutta se ei saa olla näiden pakottavien säädösten ja

päätösten eikä hyvän tavan vastainen. Yhtiöjärjestyksen määräykset voidaan jakaa pakollisiin ja vapaaehtoiisiin määräyksiin. Jokaisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä on lain (OYL 2006/624, 2:3 §) mukaan määrättävä ainakin yhtiön toiminimestä, Suomessa sijaitsevasta kotipaikkakunnasta sekä toimialasta. Vapaaehtoisia määräyksiä voi olla rajaton määrä. Yhtiöjärjestyksestä on mahdollista muuttaa myöhemmin, jos muutosehdotus saa kaksi kolmasosaa yhtiökokouksessa annetuista äänistä. (Immonen & Nuolimaa 2017, 23, 34, 41; Kyläkallio ym. 2015, 135.)

Osakeyhtiö perustetaan ilmoittamalla se kaupparekisteriin ja laatimalla perustamissopimus, jonka osakkeenomistajat allekirjoittavat. Sopimuksen allekirjoituksen jälkeen on kolme kuukautta aikaa ilmoittaa osakeyhtiö rekisteröitäväksi. Perustamissopimuksesta tulee käydä ilmi kaikki yhtiön osakkeet ja laissa (OYL 2006/624, 2:2 §) määrätty tiedot perustettavasta yhtiöstä. Perustamissopimukseen tulee lisäksi liittää yhtiöjärjestys. Julkisen osakeyhtiön perustaminen eroaa yksityisen osakeyhtiön perustamisesta kahden erityissäädöksen (OYL 2006/624 2:13 §, 14 §) verran. Julkisen osakeyhtiön perustamissopimukseen tulee liittää arvio perustamisesta aiheutuvista kustannuksista sekä lisäksi mahdolliset edut, joita sopimuksen allekirjoittaneet osakkeenomistajat saavat. Lisäksi jos julkinen osakeyhtiö hankkii tietyn suuruista omaisuutta perustamissopimuksen allekirjoittajalta, täytyy se tietyin edellytyksin hyväksyä yhtiökokouksessa. Kyseisen omaisuuden tulee kuitenkin olla hankittu kahden vuoden sisällä perustamissopimuksen allekirjoituksesta. (Immonen & Nuolimaa 2017, 27-29, 33-34.)

Patentti- ja rekisterihallituksen (2018) mukaan vuoden 2018 alussa Suomessa oli yhteensä 270 553 osakeyhtiötä sekä 248 julkista osakeyhtiötä, mikä on 44,5 % eli lähes puolet Suomen koko yrityskannasta. Osakeyhtiö on sekä yritysmuotojen lukumäärässä että liiketoiminnan laajuudessa mitattuna Suomen suosituin yritysmuoto. (Villa 2013, 34.)

4.2 Hallintorakenne

Osakeyhtiölaissa (2006/624, 5:1 §, 6:1 §) on määrätty, että osakeyhtiön hallintorakenteeseen on kuuluttava yhtiökokous ja hallitus. Yhtiökokouksella on osakeyhtiössä ylin valta. Lisäksi osakeyhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka hallitus nimittää ja erottaa, sekä hallintoneuvosto, jos yhtiöjärjestyksessä näin määrätään. Suurimpien toimielinten lisäksi osakeyhtiölle voidaan muodostaa pienempiä elimiä, jotka toimivat johdon apuna. Näitä voivat olla valio-kunnat ja toimikunnat. Näistä tulee määrätä yhtiöjärjestyksessä. Osakeyhtiöllä on oltava tilin-tarkastaja, jos laissa niin säädetään (TTL 2015/1141, 2:2 §). Pienillä osakeyhtiöillä ei ole tilin-tarkastuspakkoa, ellei kyseessä ole osakeyhtiö, jonka toimialana on omistaa ja hallita arvopa-pereita. Myös yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä tilintarkastajasta. (Villa 2013, 254-255.)

Yhtiökokous on osakeyhtiön tärkein toimielin. Siellä päättämisvaltaa käyttävät osakkeenomis-tajat, jotka ovat paikalla tai edustettuina. Laissa (OYL 2006/624, 5:2 §) on määrätty asiat,

jotka kuuluvat yhtiökokoukselle. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että yhtiökokous vastaa lisäksi tietyistä toimitusjohtajan tai hallituksen asioista. Yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta voidaan päättää ilman yhtiökokousta vain, jos kaikki osakkeenomistajat ovat yksimielisiä. Tämä päätös pitää kuitenkin tehdä kirjallisesti. (Villa 2013, 256-257; Kyläkallio ym. 2015, 433.)

Laissa (OYL 2006/624, 5:3 §) on säädetty varsinaisesta ja ylimääräisestä yhtiökokouksesta. Varsinainen yhtiökokous tulee pitää tilikauden päättymisen jälkeen kuuden kuukauden kuluessa. Kokouksessa käsiteltävät asiat ovat tilinpäätöksen vahvistaminen, yhtiön tuottaman voiton käyttäminen ja toimielinten jäsenten vastuuvapaus. Lisäksi varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetään hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet sekä tilintarkastaja, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Näiden jälkeen yhtiökokouksessa päätetään niistä asioista, jotka yhtiöjärjestyksen perusteella kuuluvat yhtiökokoukselle. Ylimääräinen yhtiökokous pidetään, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään tai se koetaan tarpeelliseksi. (Kyläkallio ym. 2015, 422; Villa 2013, 257-258.)

Osakeyhtiön hallitus on toimielin, jonka vastuulla on sisäisestä hallinnosta huolehtiminen ja yhtiön edustaminen. Hallituksen jäsenmäärä on yhdestä viiteen, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Jos hallituksen jäsenmäärä on kolme tai vähemmän, tulee siellä olla varajäsen. Hallituksen jäsenten valinnasta vastaa yhtiökokous. Tästä voidaan kuitenkin määrätä yhtiöjärjestyksessä. Hallitukselle tulee valita puheenjohtaja, jos jäsenmäärä on kaksi tai enemmän. Puheenjohtaja huolehtii, että hallitus täyttää velvollisuutensa ja kokoontuu tarvittaessa. Lisäksi puheenjohtajan vastuulla on hallituksen koollekutsuminen ja kokouspöytäkirjan allekirjoittaminen. Hallituksen kokouksessa äänten mennessä tasan on puheenjohtajan ääni ratkaiseva. Hallituksen kokous on päätösvaltainen, jos kaikille hallituksen jäsenille on annettu mahdollisuus osallistua asian käsittelyyn. (OYL 2006/624, 6:2 §; Kyläkallio ym. 2015, 535-536, 549, 552, 560, 569.)

Osakeyhtiölle voidaan valita toimitusjohtaja (OYL 2006/624, 6:1 §), jos yhtiöjärjestys niin määrää tai hallitus niin päättää. Toimitusjohtajan vastuulla on johtaa ja valvoa yhtiön päivittäistä toimintaa hallituksen alaisuudessa, olematta kuitenkaan työsuhteessa yhtiöön. Toimitusjohtajan tehtäviä ovat esimerkiksi sopimusten tekeminen asiakkaiden kanssa, ylempien toimielinten tekemien päätösten toimintaan ottamisesta huolehtiminen sekä suoraan toimitusjohtajaa alemman henkilökunnan palkkaaminen ja erottaminen. (Villa 2013, 280; Kyläkallio ym. 2015, 638-639, 648-649.)

Osakeyhtiölaki ei määrää toimitusjohtajalle tiettyä toimikautta, vaan se voi olla määräaikainen, toistaiseksi voimassa oleva tai elinikäinen. Tästä voidaan määrätä yhtiöjärjestyksessä. Osakeyhtiön hallitus voi erottaa toimitusjohtajan kesken toimikauden. Tällöin osakeyhtiö voi

joutua maksamaan jäljellä olevasta ajasta palkkiota. Toimitusjohtaja saa myös itse erota tehtävästään kesken toimikauden. (Kyläkallio ym. 2015, 643-645.)

4.3 Osakkuus

Osakeyhtiön osakkuus on yleensä yhdellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä, mutta se on mahdollista saavuttaa myös toisen tahon kanssa, jolloin kyseessä on yhteisomistussuhde. Osakkaaksi pääsee osakkeita hankkimalla, esimerkiksi merkitsemällä osakkeita osakeannissa tai hankkimalla osakkeita jo niiltä omistavalta taholta. Jo olemassa olevan osakeyhtiön osakekanta on vakio, joten osakkaaksi pääseminen on vaikeampaa kuin esimerkiksi osuuskunnan jäseneksi, sillä jäsenmäärä on tavallisesti rajoittamaton. Osakkuus on siksi riippuvainen siitä, että joku nykyisistä osakkaista on valmis luopumaan osakkeistaan. Tässä ei oteta lukuun pörs-siyhtiöitä, joiden osakkeista käydään yleisesti markkinoilla kauppaa. (Kyläkallio ym. 2015, 225.)

Osakkaan oikeudet ja velvollisuudet riippuvat omistettujen osakkeiden määrästä ja sisällöstä (OYL 2006/624, 3:3 §). Osakkeen tuottamia oikeuksia voivat olla muun muassa oikeus osallistua yhtiökokoukseen, käyttää puhevaltaansa ja äänestää sekä oikeus saada osinkoa yhtiön jakaessa varojaan. Osakkaan ei tarvitse osallistua päätöksentekoon, mutta se voi olla kannattavaa hänen sijoittaessaan yhtiöön omaa pääomaansa. Sijoituksen kautta saattaa syntyä mielenkiinto vaikuttaa yrityksen toimintaan ja päätöksiin, sillä osakkeen arvo kehittyy yrityksen mukana. Lähtökohtaisesti osakkaan valtaoikeudet yhtiöön määräytyvät sen mukaan, kuinka paljon osakas on sijoittanut yhtiöön ja kuinka suuri äänimäärä hänellä on osakkeiden kautta käytössään. Osakkaalla ei ole henkilökohtaista vastuuta osakeyhtiön velvoitteista, eli osakkaalla on rajoitettu vastuu. (Villa 2013, 210; Immonen & Nuolima 2017, 49, 54; Saarinen 2016, 33.)

Eräs osakeyhtiön keskeinen periaate on enemmistöperiaate, jonka mukaan osakkailla on oikeus vaikuttaa äänellään yhtiökokouksessa ja päätökset tehdään yleisesti äänten enemmistön mukaan. Enemmistöperiaatteeseen liittyy vahvasti yhdenvertaisuusperiaate, jonka mukaan jokainen osake tuottaa yleisesti samat oikeudet ja velvollisuudet. Yhdenvertaisuusperiaate määrää myös, etteivät osakeyhtiön hallintoelimet saa tehdä mitään sellaista, joka tuottaisi osakkaalle tai esimerkiksi yrityksen johtohenkilölle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkaan kustannuksella. Sen yhtenä tarkoituksena on suojella vähemmistöosakkaita. Se estää sen, ettei esimerkiksi varojenjakotilanteissa enemmistöomistajat saa minkäänlaista epäoikeutettua taloudellista etua vähemmistöosakkaiden kustannuksella. (Leppiniemi 2008, 37-28.)

Osakkuus lakkaa tavallisesti silloin, kun osakas niin itse päättää. Osakeyhtiö tai muu taho ei voi normaalisti pakottaa osakasta luopumaan osakkeistaan olemassa olevassa yhtiössä, ellei osakas ole esimerkiksi laiminlyönyt merkitsemismaksua. Osakkuus lakkaa myös silloin, kun osakeyhtiö puretaan, mutta jos purkautuminen tapahtuu fuusion tai diffuusion seurauksena, osakkaalle usein syntyy korvaava osakkuus vastaanottavassa yhtiössä. Tavallisin keino luopua

osakkuudesta on luovuttaa kaikki yhtiön osakkeensa jollekin toiselle. (Kyläkallio ym. 2015, 226-227.)

4.4 Osake

Osake on keskeisessä asemassa osakeyhtiössä, ja se tuottaa omistajalleen eli osakkaalle erilaisia oikeuksia ja velvollisuuksia. Konkreettisesti osake on usein arvopaperi eli osakekirja, jonka osakeyhtiö antaa osakkaalle osakkeesta. Osaketta ostettaessa siitä maksetaan merkintähinta, joka tavallisesti merkitään yhtiön osakepääomaan. Merkintähinta maksetaan usein rahana, mutta se on mahdollista suorittaa myös apporttina. Aiemman osakeyhtiölain voimassa ollessa puhuttiin myös nimellisarvosta. Nimellisarvojärjestelmä on edelleen käytössä osassa osakeyhtiöitä, mutta siitä ollaan uuden lain myötä vähitellen luopumassa. (Immonen & Nuolimaa 2017, 47-48, 151.)

Osakkeen tuottamat oikeudet ja velvollisuudet vaihtelevat riippuen osakeyhtiölaista, yhtiöjärjestyksestä, perustamissopimuksesta ja osakkeen merkintäehdoista. Osake ei oikeuta osakasta yhtiön omaisuuteen, vaan osakeyhtiöllä on täydellinen omistusoikeus omaisuuteensa. Osakkeen kautta ei muodostu velkasuhdetta yhtiön ja osakkaan välille, vaan yhtiösuhte, joka perustuu osakeyhtiölakiin ja yhtiöjärjestykseen. Osakkeen omistusoikeus ei voi vanheta. Osakeyhtiölain (2006/624, 3:6 §) mukaan yhtiöjärjestyksessä voidaan rajoittaa osakkeen hankkimista ja luovuttamista. (OYL 2006/624, 3:1 §; Villa 2013, 230; Saarinen 2016, 32.)

Lähtökohtaisesti jokainen osake tuottaa samat oikeudet ja velvollisuudet, jolloin kyse on samanlaisista osakkeista. Tällöin tavallisesti yksi osake tuottaa yhden äänen. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä osakkeiden erilaisista oikeuksista tai velvollisuuksista, jolloin kyse on erilaisista osakkeista. Erilaisuus on kyseessä kolmessa eri tapauksessa, joita ovat osakkeiden poikkeaminen toisistaan tuottamansa äänimäärän suhteen, osakkeiden poikkeaminen yhtiön varojen jakamisen suhteen tai kun yhtiöjärjestyksessä on muuten määrätty osakkeet erilaisiksi. (Immonen & Nuolimaa 2017, 13, 50.)

Yksityiset osakeyhtiöt ovat usein suljettuja yhtiöitä, eli niiden osakkeiden vapaata vaihdantaa on rajoitettu. Yleisesti osakeyhtiön osakkeita voidaan vapaasti luovuttaa ja hankkia, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Vaihdamtarajoituksia voidaan tehdä niin yksityisissä kuin julkisissa osakeyhtiöissä. Osakkeiden vaihdettavuutta ei voida kuitenkaan sellaisessa julkisessa osakeyhtiössä rajoittaa, jossa osakkeet ovat julkisen kaupankäynninkohteina markkinoilla. (Mähönen & Villa 2015, 34.)

4.5 Varojen jakaminen

Osakeyhtiön varojen jakaminen tarkoittaa vastikkeetonta yhtiön varojen luovuttamista osakkeille tai muille henkilöille. Varojen jakaminen tapahtuu vain sen mukaan kuin laissa (OYL

2006/624, 13:1 §) on määrätty. Yleisin laillinen tapa jakaa varoja on osingonjako osakkeenomistajille. Muita tapoja ovat varojen jako vapaan oman pääoman rahastosta, osakepääoman alentaminen, yhtiön omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen sekä yhtiön purkaminen ja sen poistaminen rekisteristä. Osakeyhtiön varojen jakaminen perustuu tarkastettuun tilinpäätökseen. Yhtiön varoja jaettaessa on varmistettava, että yhtiöllä on viimeksi tarkastetussa taseessa jakokelpoisia varoja. Lisäksi varojen jakaminen ei saa luoda sellaisia taloudellisia muutoksia, jotka johtaisivat yhtiön maksukyvyttömyyteen. Jos vapaa oma pääoma on vähentynyt tilinpäätöksen laatimisen ja varojen jakamispäätöksen välisenä aikana, tulee varoja jakaa vastaavasti vähemmän. Jos vapaa oma pääoma tänä aikana lisääntyy, ei yhtiön tarvitse jakaa suurempaa määrää kuin mitä taseeseen on merkitty. (Immonen & Nuolimaa 2017, 183-187; Villa 2013, 320.)

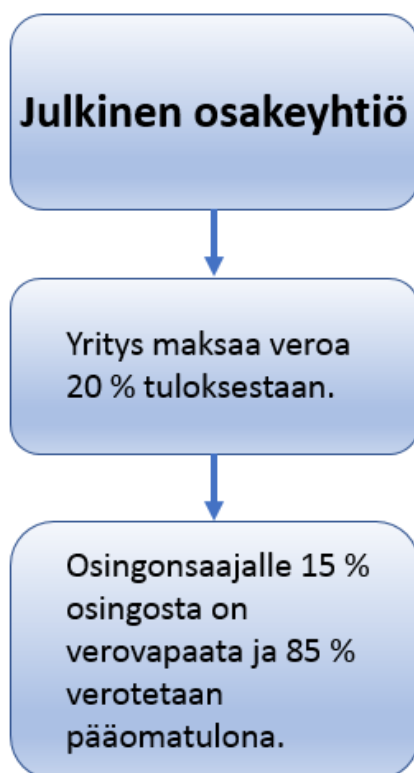
Varojenjaosta päätetään yhtiökokouksessa äänten enemmistön mukaan, eli se on osakkeenomistajien päätös. Laissa (OYL 2006/624, 13:6 §) kuitenkin määrätään, että hallituksella on valtuus rajoittaa varojen jakamista eli osakkaat eivät täysin hallitse päätöstä. Hallituksella voi esimerkiksi olla suunnitelmissa investointeja, ja jos näitä ei varojenjaossa oteta huomioon, saattavat suunnitelmat kärsiä tai jäädä toteutumatta. Hallitus myös määrää varojenjaon enimmäismäärän, jota ei yhtiökokouksen päätös saa ylittää kuin poikkeustapauksissa. Tällaisia poikkeustapauksia ovat vähemmistöosakkaiden vähemmistöosingon vaatiminen tai jos yhtiöjärjestyksessä erikseen määrätään, että varoja tulee jakaa hallituksen esittämää määrää enemmän. (Immonen & Nuolimaa 2017, 188.)

Kun varojenjagamispäätös tehdään yhtiökokouksessa äänten enemmistöllä, tekevät päätöksen usein eniten ääniä omistavat osakkaat. Vähemmistöosinko turvaa vähemmistöomistajien oikeuksia. Vähemmistöosinkoa voidaan jakaa vähintään puolet tilikauden voitosta ja enintään kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta. Vähemmistöosinkoa ei kuitenkaan jaeta ainoastaan vähemmistöosakkaille, vaan kaikki osakkeenomistajat ovat siihen jakotilanteessa oikeutettuja. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä vähemmistöosinko voidaan poistaa jopa kokonaan, mutta siihen vaaditaan kaikkien osakkaiden suostumus. (Immonen & Nuolimaa 2017, 192-193.)

4.6 Verotus

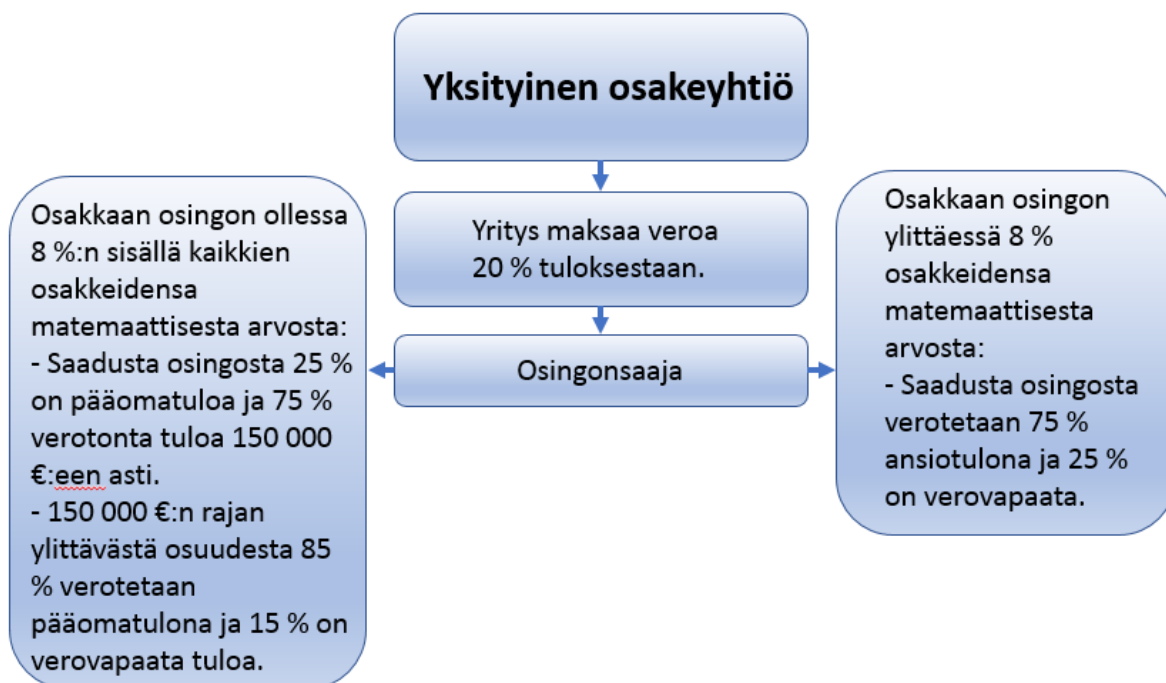
Osakeyhtiö on erillinen verovelvollinen, joten sitä verotetaan yhteisönä. Yhteisöverokanta on 20 %, ja yhtiön tulovero määräytyy tämän mukaan. Osakeyhtiön yhtiökokouksessa voidaan vaikuttaa siihen, kuinka paljon voittovaroja verotetaan osakkaan osinkotulona. Osakeyhtiössä tulolähteitä voi olla kolme. Näitä ovat maatalouden tulolähde, elinkeinotoiminnan tulolähde sekä muun toiminnan tulolähde. Näiden tulolähteiden verotettavat tulot lasketaan yhteen, jolloin saadaan summa, josta yhteisön tulovero lasketaan. Jos tulolähde on tuottanut aiempina vuosina tappiota, voidaan se vähentää saman tulolähteen uudesta voitosta ennen tuloveron laskemista. (Kukkonen 2010, 9, 22; Tuloverotus - osakeyhtiö ja osuuskunta 2017.)

Osakkaan osinkotuloja verotetaan eri tavoilla julkisessa ja yksityisessä osakeyhtiössä. Julkisessa osakeyhtiössä osakkaan saamasta osingosta 85 % on veronalaista pääomatuloa. Loput 15 % on verovapaata tuloa. Julkisessa osakeyhtiössä osakkaan osingon kokonaismäärästä pidetään 25,5 %:n ennakonpidätys. Ennakonpidätysvelvollisuus koskee kaikkia tulolähteistä riippumatta. (Ossa 2014, 214-215; Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset 2017.)

Kuvio 3: Verotus julkisessa osakeyhtiössä.

Yksityisessä osakeyhtiössä osakkaan osinko jaetaan yhtiön nettovarallisuuden perusteella pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin. Pääomatuloverotuksen soveltaminen edellyttää, että verovelvollisen saaman osingon määrä vastaa 8 %:n vuotuista tuottoa osakkeen matemaattiselle arvolle. Tätä sovelletaan 150 000 euron vuotuisen rajan asti. Osakkeen matemaattinen arvo on jakosuure yhtiön nettovarallisuudesta. Tällöin osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa ja 75 % verovapaata tuloa. Jos osinko ylittää 150 000 euron rajan, on ylittävistä osuudesta 85 % veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. 8 %:n vuotuisen tuoton ylittävistä osasta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa. Yksityisessä osakeyhtiössä osakkaan osingon kokonaismäärästä pidetään 7,5 %:n ennakonpidätys 150 000 euroon asti. Tämän rajan ylittävistä osuudesta ennakonpidätys on 27 %. (Ossa 2014, 215-217.)

Kuvio 4: Verotus yksityisessä osakeyhtiössä.

Yksityisessä osakeyhtiössä veronalaista tuloa eivät ole pääomasijoitukset. Tämä johtuu siitä, että saadusta sijoituksesta ei tarvitse tehdä välitöntä vastasuoritusta, toisin kuin tuloista. Pääomasijoitukseen liittyy myös palautusvelvollisuus esimerkiksi yrityksen purkautuessa. Osakeyhtiössä pääomasijoituksia voivat olla esimerkiksi alkuvaiheen yritysten rahoitukset. (Ossa 2014, 105; Lindblad 2014.)

Jos osakeyhtiö harjoittaa elinkeinotoimintaa tai maataloutta, verotetaan luonnollisen henkilön saama osinko elinkeinotulona tai maatalouden tulona. Julkisesta elinkeinotoiminnan tai maatalouden osakeyhtiöstä saadusta osingosta 85 % on veronalaista tuloa ja 15 % on verovapaata tuloa. Yksityisestä elinkeinotoiminnan tai maatalouden osakeyhtiöstä saadusta osingosta 75 % on veronalaista tuloa ja 25 % on verovapaata tuloa. (Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset 2017.)

5 Yritysmuodon muuttaminen

5.1 Osuuskunnasta osakeyhtiöksi

Suomessa yritystoimintaa voidaan pääasiallisesti harjoittaa vain niissä oikeudellisissa muodoissa, jotka on lainsäädännössä hyväksytty. Yritysmuodon muutokselle on ominaista, että yritys ja sen identiteetti pysyvät samana, mutta sen oikeudellinen muoto muuttuu toiseksi oikeudelliseksi muodoksi. Identiteetin säilyminen tarkoittaa pääasiassa sitä, ettei yritysmuodon

muutos vaikuta yrityksen oikeuksiin ja velvoitteisiin yrityksen ulkopuolisiin nähden, vaan suhteet säilyvät samoina kuin ennen yritysmuodon muutosta. (Kyläkallio, Irola & Kyläkallio 2012, 572.)

Osuuskuntalain (2013/421, 22) mukaan osuuskunta on mahdollista muuttaa osakeyhtiöksi ilman selvitysmenettelyä. Tällöin osuuskunnan jäsenille sekä osuuksien ja osakkeiden omistajille syntyy oikeus vastikkeeseen eli he saavat uudesta osakeyhtiöstä kaikki osakkeet. Yritysmuodon muuttaminen tapahtuu jatkuvuusperiaatteen mukaisesti tuloverolain (1992/1535, 4:24 §) nojalla. Lain mukaan muutos on veroneutraali eli ei aiheuta varausten purkautumista tai muita välittömiä veroseuraamuksia, jos yrityksen kirjanpito noudattaa jatkuvuusperiaatetta. Tällä tarkoitetaan sitä, että aiemman yritysmuodon varat ja velat siirtyvät uuteen yritysmuotoon kirjanpitoarvoja muuttamatta. Myös yritystoiminnan luonteen on jatkuttava muutoksen jälkeen pääpiirteittäin entisenlaisena. Veroneutraaliin muutokseen liittyy yrityksen identiteetin säilyminen, eli yritys on muutoksen jälkeen oleellisilta osin sama kuin ennen muutosta. Esimerkiksi yrityksen omistussuhteet pysyvät muutoksen yhteydessä pääasiallisesti samana. (Kukkonen & Walden 2015.)

Yritys voi muuttaa yritysmuotoaan kesken tilikauden ja verovuoden. Laissa ei kuitenkaan ole yleistä säädöstä koskien muutosvuoden verotusta. Verotus on mahdollista toimittaa koko verovuodelta sen mukaan, missä yritysmuodossa toimitaan tämän verovuoden päättyessä. Toinen vaihtoehto on toimittaa verotus edellisen yritysmuodon mukaan muutosajankohtaan asti ja loppuverovuodelta uuden yritysmuodon mukaisesti. Yleisesti verotuskäytännössä osakeyhtiöksi muuttuessa verotus toimitetaan jälkimmäisen vaihtoehdon mukaan. (Yritysmuodon muuttaminen 2017.)

Tuloverolain (1992/1535, 24:5 §) mukaan osuuskunnan muuttuessa osakeyhtiöksi osuuskunnan verovuosi päättyy kaupparekisterimerkintään eli ajankohtaan, jolloin yritysmuoto muuttuu. Muutosajankohdalle on laadittava välitilinpäätös verotuksen toimittamista varten. Päätös yritysmuodon muutoksesta tehdään usein välitilinpäätöksen perusteella. Jos muutosajankohta ei osu kuukauden loppuun, voi välitilinpäätöksen luominen aiheuttaa käytännön vaikeuksia. (Yritysmuodon muuttaminen 2017.)

Verotuksessa osakeyhtiö on lopullinen yritysmuoto eli sitä ei voida muuttaa muuksi yritysmuodoksi ilman veroseuraamuksia. Jos osakeyhtiö muutetaan toiseksi yritysmuodoksi, se purkautuu verotuksessa. Osakeyhtiötä ei voida siis muuttaa takaisin osuuskunnaksi ilman tuloveroseuraamuksia. (Yritysmuodon muutos - osakeyhtiö ja osuuskunta 2016; KHO 2015:61.)

Yritysmuotoa voi olla tarpeen muuttaa yrityksen toiminnan ja vastuiden laajentuessa. Yritysmuodon muutos on suunniteltava ja toteutettava erityisen huolellisesti, sillä tehtyjen virheiden korjaaminen on myöhemmin hankalaa. Kaikkiin liiketoiminnassa tapahtuviin muutoksiin

liittyy kuitenkin aina riski, jota ei voida hyvällä suunnittelullakaan täysin välttää. Yritysmuotoa muuttaessa tulee pohtia yrityksen arvon parantumista suhteessa muutokseen liittyvään riskiin. Yritysmuodon muuttamisen tulisi siis olla kannattavaa ja pitkällä tähtäimellä tuoda yritykselle lisäarvoa. Tarkoituksenmukaisen ja verotuksellisesti tehokkaan yritysmuodon valinta mahdollistaa myös paremman, hyväksyttävän verosuunnittelun. (Knuutinen 2014, 238; Kukkonen & Walden 2015; Salo 2015, 123-124.) Tässä opinnäytetyössä ei kuitenkaan käsitellä verosuunnittelua.

5.2 Osuuskunnan päätös

Yritysmuodon muuttamisesta osuuskunnasta osakeyhtiöksi päätetään osuuskunnan kokouksessa, ja päätökseen tarvitaan yleisesti kaksi kolmasosaa äänistä. Määräenemmistövaatimusta voidaan myös tiukentaa säännöissä. Päätöksestä on mahdollista valittaa. Osakeyhtiöstä ei tarvitse tehdä perustamissopimusta, sillä osuuskunnan päätös korvaa sen. Osuuskunnan päätös sisältää seitsemän kohtaa, jotka selvittävät yhtiön perusasioita (Mähönen & Villa 2014, 296):

1. Osakeyhtiön yhtiöjärjestys.
2. Osuudet ja osakkeet, jotka jaetaan jäsenille ja muille osuuksien ja osakkeiden omistajille.
3. Osakepääoma ja muu oma pääoma tulevalle osakeyhtiölle.
4. Lukumäärä vastikkeeksi annettavista osakkeista osakelajeittain sekä selvitys kaikkien erityisiä oikeuksia omaavien jäsenten sekä osuuksien ja osakkeen omistajien oikeuksista ja ehdoista.
5. Selvitys vastikkeen jakautumisesta jäsenille ja muille osuuksien ja osakkeiden omistajille sekä erityisiä oikeuksia omaaville henkilöille.
6. Hallituksen jäsenten nimet sekä mahdollisen hallintoneuvoston jäsenten, toimitusjohtajan, tilintarkastajien ja toiminnantarkastajien nimet.
7. Osakeyhtiön tilikausi, ellei sitä mainita jo yhtiöjärjestyksessä.

5.3 Päätösehdotus

Yritysmuodon muuttamisesta äänestetään osuuskunnan kokouksessa. Jos muutosesitys ei saa kaikkien äänivaltaisten ääniä, osuuskunnan tulee lain (OKL 2013/421, 22:3 §) mukaan laatia päätösehdotus seuraavaan osuuskunnan kokoukseen. Päätösehdotus sisältää 13 kohtaa, joissa selvitetään yritysmuodon muuttamista:

1. Yrityksen toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä toimipaikka.
2. Syyt yritysmuodon muuttamiseen.
3. Suunnitelma osakeyhtiön yhtiöjärjestyksestä sekä toimielinten jäsenten valintatapa.
4. Osakeyhtiön tulevien osakkeiden lukumäärä.
5. Ehdotus mahdollisista muista vastikkeista ja niiden lainmukaisista ehdoista.

6. Suunnitelma vastikkeiden jakautumisesta perusteluineen.
7. Selvitys kaikkien erityisiä oikeuksia omaavien jäsenten sekä osuuksien ja osakkeen omistajien oikeuksista yritysmuodon muutoksessa.
8. Selvitys osakeyhtiön osakepääomasta ja muusta omasta pääomasta.
9. Selvitys osuuskunnan varoista, veloista ja omasta pääomasta sekä yritysmuodon muutoksesta aiheutuvista vaikutuksista osakeyhtiön taseeseen.
10. Selvitys osuuskunnan pääomalainoista, jotka voivat vaikuttaa yritysmuodon muutokseen. Lainojen velkojat voivat vastustaa yritysmuodon vaihtamista.
11. Selvitys mahdollisista eduista ja oikeuksista, joita voidaan antaa osuuskunnan hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle.
12. Suunniteltu ajankohta yritysmuodon muutoksen rekisteröinnille.
13. Muut mahdolliset ehdot yritysmuodon muutokselle.

Osuuskunnan hallituksen on määrättävä yksi tai useampi tilintarkastaja tarkastamaan ehdotusta ja antamaan siitä lausunto. Tilintarkastajan lausuntoa ei kuitenkaan tarvita, jos siihen suostuvat kaikki jäsenet sekä osuuksien ja osakkeiden muut omistajat. Yritysmuodon muutosta koskeva päätös on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluttua päätöksen tekopäivästä tai päätös raukeaa. Rekisteriviranomaiselta on myös haettava kuulutuksen antamista velkojille, jos osuuskuntalain 22:7 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. (Immonen 2015, 464.) Patentti- ja rekisterihallituksen (2016) mukaan muutosilmoituksen ja kuulutuksen käsitelymaksu on 520 euroa, ja ilman kuulutusta maksu on 380 euroa. Yritysmuodon muuttaminen tulee voimaan, kun päätös on rekisteröity.

Osuuskuntalain (2013/421, 5:35 §) mukaan yritysmuodon muuttamista kannattamaton jäsen voi erota, kun päätös muutoksesta on tehty osuuskunnan kokouksessa. Tällöin eroava jäsen on oikeutettu saamaan takaisin koko se määrä, jonka hän on maksanut osuutensa merkintähinnasta. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä myös muusta määrästä, mutta se ei voi olla maksettua merkintähintaa pienempi. Jos jäsen eroaa myöhemmin kuin 30:n päivän kuluessa päätöksestä, on hänellä lain (OKL 2013/421, 22:4 §) mukaan oikeus vastikkeeseen, joka on hyväksytyn muutossuunnitelman mukainen. Jos jäsenellä on erityisiä oikeuksia, voi hän vaatia niiden lunastamista, ellei osuuskunnan säännöissä toisin mainita (OKL 2013/421, 20:14 §).

6 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö tehdään laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena ja se on tapaustutkimus. Laadullinen tutkimus on tutkijakeskeinen tutkimusmenetelmä, joka perehtyy asioiden merkityksiin sekä ihmisten kokemuksiin. Tutkimusmenetelmän tavoitteena on selvittää ihmisen omia kokemuksia, ajatuksia, arvoja ja päämääriä kokemastaan todellisuudesta. Siinä tavoitellaan kokonaisvaltaista kuvaa tutkittavasta kohteesta. Laadullisessa tutkimuksessa tarkoi-

tuksena on selvittää uusia asioita, eikä vahvistaa jo olemassa olevaa tietoa. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan sanoja, eikä tutkimus ole kovin tarkkavaiheista. Siinä korostuu tulkinnallisuus ja tutkijan vaikutus tulokseen. Laadullisella menetelmällä tutkittaessa käytetään usein kysymystä ”miksi”. Laadullinen tutkimus ei ole vain yksiselitteinen tutkimusmuoto, vaan sillä on lukuisia alalajeja. (Ronkainen, Pehkonen, Lindblom-Ylänne & Paavilainen 2013, 81-82; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 161-162; Vilkkä 2015, 118-119.)

Tapaustutkimus on yksi laadullisen tutkimuksen muodoista. Erikssonin ja Koistisen (2014, 4) mukaan tapaustutkimuksessa keskeisin tavoite on tarkasteltavan tapauksen määrittely, analysointi ja ratkaisu. Tapaustutkimus on monimuotoinen tutkimusstrategia. Tapaustutkimusta voi hyödyntää monilla eri tieteenaloilla sekä sen voi toteuttaa erilaisista lähtökohdista tai tavoitteista. Tapaustutkimusta on sen vuoksi vaikeaa määritellä yleispätevästi. Tutkimuskysymys on tärkeässä osassa tapaustutkimuksen ratkaisemisessa. Tapaustutkimuksessa tutkittava kohde voi olla yksilö, ryhmä, yritys, prosessi tai ilmiö.

Opinnäytetyön tutkimusosuus aloitetaan tekemällä taulukko, joka luodaan teorian pohjalta. Taulukossa kartoitetaan osuuskunnan ja osakeyhtiön eroavaisuuksia. Varsinaisena tutkimusmenetelmänä käytetään teemahaastatteluita, jotka nauhoitetaan ja tämän jälkeen litteroidaan luotettavan tutkimustuloksen saamiseksi. Teemahaastatteluissa käytetään haastattelupohjaa (Liite 1) ja haastatteluja viedään eteenpäin pohjan kysymysten lisäksi apukysymyksillä. Hirsjärven ym. (2013, 208) mukaan teemahaastattelu on välimuoto vapaalle haastattelulle ja lomakkeen pohjalta tehtävälle haastattelulle. Se sisältää siis piirteitä molemmista tavoista. Teemahaastattelussa on valmiiksi valitut aiheet, mutta kysymyksiä ei ole suunniteltu tarkasti eikä niille ole tiettyä järjestystä.

Haastatteluissa käytetään neljää teemaa, jotka on valittu toimeksiantajayrityksen kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella ja opinnäytetyön aiheen mukaan. Haastatteluiden avulla pyritään selvittämään osakeyhtiön ja osuuskunnan eroavaisuuksia sekä osakeyhtiön mahdollisuuksia yritysmuotona. Haastatteluissa selvitetään myös yritysmuodon muuttamisen hyviä ja huonoja puolia sekä sitä, millaisessa tilanteessa yritysmuotoa olisi ideaalia muuttaa.

Opinnäytetyötä varten haastatellaan perustajaa osakeyhtiöstä, joka on käynyt läpi yritysmuodon muutosprosessin osuuskunnasta osakeyhtiöksi. Lisäksi haastatellaan erään tuoreen osakeyhtiön perustajaa, joka on aiemmin harjoittanut liiketoimintaansa osuuskuntamuodossa. Haastatteluiden aineiston sekä yritysmuotojen eroavaisuuksista kertovan taulukon pohjalta tehdään johtopäätös siitä, olisiko osakeyhtiö parempi yritysmuoto Elosalle nyt tai tulevaisuudessa.

7 Tutkimus

7.1 Taulukko yritysmuotojen eroavaisuuksista

	Osuuskunta	Osakeyhtiö
Perustaminen	Osuuskunnan perustamiseen ei vaadita tietyn suuruista pääomaa.	Yksityisen osakeyhtiön perustamiseen vaaditaan 2 500 euron suuruinen osakepääoma ja julkisen osakeyhtiön perustamiseen 80 000 euron suuruinen osakepääoma.
Toiminnan tarkoitus	Osuuskunnan tarkoituksena on synnyttää voittoa sekä palvella jäsenten hyvinvointia tuottamalla erilaisia palveluita tai omistajaetuja. Osuuskunnan tarkoitus liittyy myös yhteiskunnallisen hyvän ja hyödyn tekemiseen.	Osakeyhtiön tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille.
Säännöt ja yhtiöjärjestys	Osuuskunnalla tulee lain mukaan olla säännöt toiminnalleen. Niistä tulee käydä ilmi toimintatapa, Suomessa sijaitseva kotipaikkakunta sekä toimiala. Säännöissä voidaan määrätä laajasti osuuskunnan toiminnasta.	Osakeyhtiöllä tulee lain mukaan olla yhtiöjärjestys. Siitä tulee käydä ilmi toimintatapa, Suomessa sijaitseva kotipaikkakunta sekä toimiala. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä melko laajasti osakeyhtiön toiminnasta.
Hallintorakenne	Hallitus on pakollinen toimielin. Muita mahdollisia toimielimiä ovat hallintoneuvosto, toimitusjohtaja, muut avustavat toimielimet ja tilintarkastaja.	Hallitus ja yhtiökokous ovat pakolliset toimielimet. Yhtiökokouksella on ylin valta. Muita mahdollisia toimielimiä ovat hallintoneuvosto, toimitusjohtaja, muut avustavat toimielimet (valiokunnat, toimikunnat) ja tilintarkastaja.

Jäsenyys/osakkuus	<p>Osuuskunnan jäsenyyttä haetaan kirjallisesti hallitukselta. Osuuskunta voi päättää hyväksymismenettelystä ja -edellytyksistä.</p> <p>Jäsen on velvollinen sijoittamaan osuuskuntaan pääomaa. Osuuden mukana jäsen saa erilaisia oikeuksia, mm. äänioikeuden.</p> <p>Osuuskunnasta on helppo erota milloin tahansa. Siihen riittää kirjallinen ilmoitus, ellei säännöissä toisin määrätä.</p>	<p>Osakeyhtiön osakkaaksi pääsee osakkeita hankkimalla. Jo olemassa olevilla osakeyhtiöillä osakekanta on vakio, joten osakkaaksi pääseminen voi olla vaikeaa.</p> <p>Osakkaan oikeudet ja velvollisuudet riippuvat omistettujen osakkeiden määrästä ja sisällöstä.</p> <p>Osakeyhtiöstä eroaminen tapahtuu osakkeiden luovuttamisella.</p>
Kokous	<p>Kokouksessa päättämisvaltaa käyttävät jäsenet ja osuuksien sekä osakkeiden omistajat. Varsinainen osuuskunnan kokous tulee pitää tilikauden päättymisen jälkeen 6 kuukauden kuluessa.</p> <p>Osuuskunnan kokous voidaan korvata edustajistolla, jos jäsenmäärä on suuri.</p>	<p>Yhtiökokouksessa päättämisvaltaa käyttävät osakkeenomistajat. Varsinainen yhtiökokous tulee pitää tilikauden päättymisen jälkeen 6 kuukauden kuluessa.</p>
Osuus ja osake	<p>Osuuskunnassa on osuuksia ja osakkeita, jotka tuottavat lähtökohtaisesti samat oikeudet. Niitä hankkiessa maksetaan merkintähinta.</p> <p>Osake tuottaa oikeuden vain merkintähinnan palautukseen, kun osuuskunta puretaan.</p>	<p>Osakeyhtiössä on osakkeita, joiden tuottamat oikeudet ja velvollisuudet vaihtelevat. Osaketta ostettaessa siitä maksetaan merkintähinta.</p> <p>Osake tuottaa jako-osaisia taloudellisia oikeuksia.</p>

Varojen jakaminen	<p>Yleinen tapa varojen jakoon on voiton eli ylijäämän jako osuuk- sille, osakkeille ja jäsenille. Sen lisäksi varoja voidaan jakaa va- paan oman pääoman rahas- tosta, osuuksien palautuksina, organisaation omien osuuksien ja osakkeiden lunastuksina, osuus- ja osakepääoman sekä vararahaston alentamisena ja osuuskunnan purkutilanteessa tapahtuvana varojen jakona. Osuuskunta voi myös antaa jä- senilleen bonusta, alennusta sekä ostoihin liittyviä palautuk- sia ja hyvityksiä.</p> <p>Osuuskunnan ei tarvitse lain mukaan jakaa ylijäämää.</p>	<p>Yleinen tapa varojen jakoon on osingonjako osakkeenomista- jille. Muita tapoja ovat varojen jako vapaan oman pääoman ra- hastosta, osakepääoman alenta- minen, yhtiön omien osakkei- den hankkiminen ja lunastami- nen sekä yhtiön purkaminen ja sen poistaminen rekisteristä.</p> <p>Koska osakeyhtiön tarkoitus on tuottaa voittoa osakkeenomis- tajille, on varojen jako osake- yhtiön velvollisuus. Osakkeen- omistajat päättävät varojen jaon määrästä yhtiökokouk- sessa.</p>
Tunnettuus	Osuuskunnasta löytyy melko vä- hän tietoa ja tietoutta. Vuoden 2018 alussa Suomen yritys- kannasta 0,7 % oli osuuskuntia.	Osakeyhtiö on suosituin yritys- muoto. Vuoden 2018 alussa Suo- men yrityskannasta 44,5 % oli osakeyhtiöitä.
Yrityksen verotus	Yhteisöverokanta 20 %. Ylijää- mänpalautuksen voi vähentää yrityksen verotettavasta tu- lost.	Yhteisöverokanta 20 %.
Ylijäämän ja osingon verotus	<p>Julkisen osuuskunnan ylijää- mästä 85 % on veronalaista pää- omatuloa ja 15 % verovapaata tuloa.</p> <p>Yksityisen osuuskunnan ylijää- mästä 25 % veronalaista pää- omatuloa ja 75 % verovapaata tuloa 5 000 euron vuotuisen</p>	<p>Julkisen osakeyhtiön osingosta 85 % on veronalaista pääomatu- loa ja 15 % verovapaata tuloa. Osingon kokonaismäärästä pidä- tetään 25,5 %:n ennakonpidä- tys.</p> <p>Kun yksityisen osakeyhtiön osinko vastaa 8 %:n vuotuista</p>

	<p>määrään asti. Ylittävästä ylijäämästä 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa.</p> <p>Jos osuuskunnan tarkoitus on voiton tuottaminen, voidaan käyttää ansiotuloverotusta tiettyin edellytyksin.</p> <p>Jos osuus lasketaan elinkeinomaisuudeksi, ylijäämää verotetaan elinkeinotoiminnan ja maatalouden yritystulona, eikä siinä sovelleta pääomatulo- ja ansiotulojakoa.</p>	<p>tuottoa osakkeen matemaattiselle arvolle, 25 % on veronalaista pääomatuloa ja 75 % verovapaata tuloa 150 000 euron rajaan asti. Ylittävästä osuudesta 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa.</p> <p>8 %:n vuotuisen tuoton ylittävästä osasta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa.</p> <p>Osingon kokonaismäärästä pidetään 7,5 %:n ennakonpidätys 150 000 euroon asti. Ylittävästä osuudesta pidätetään 27 %.</p> <p>Jos osakeyhtiö harjoittaa elinkeinotoimintaa tai maataloutta, verotetaan osinko elinkeinotulona tai maatalouden tulona.</p>
Yritysmuodon muuttaminen	Osuuskunnan muuttaminen osakeyhtiöksi tapahtuu jatkuvuusperiaatteen mukaisesti.	Osakeyhtiö on verotuksessa lopullinen yritysmuoto.

7.2 Yritys X:n haastattelu

Opinnäytetyötä varten haastatellaan yhtä Yritys X:n perustajaa, joka toimii nykyisin hallituksen jäsenenä. Yritys X on verkossa toimiva kevytyrittäjille suunnattu palvelu, jonka kautta kevytyrittäjä voi hoitaa laskutuksen, viranomaisilmoitukset ja muut paperityöt. Yritys perustettiin vuonna 2012 osuuskuntana neljän henkilön toimesta. He eivät ottaneet osuuskunta-aikanaan muita jäseniä, sillä se koettiin ongelmaksi yrityksen harjoittaman liiketoiminnan ja toimialan vuoksi. ”Pienessä volyymissa ei ollut järkeä ottaa enempää ihmisiä mukaan”, haastatettava perustaja kertoo. Yritys X muuttui osakeyhtiöksi vuonna 2016.

Haastattelun aluksi perustajalta kysytään molempien yritysmuotojen hyvistä ja huonoista puolia. Osuuskunnasta tulee heti esiin sen perustamisen helppous, sillä se ei vaadi kuin 350 euroa maksavan ilmoituksen patentti- ja rekisterihallitukselle eli kaupparekisteriin. Liiketoiminnan aloittaminen osuuskuntamuodossa on siis edullista ja yksinkertaista. Osuuskunnan hyvä puoli on myös sen juridinen oikeushenkilöllisyys, eli vastuu veloista on osuuskunnalla eikä yrittäjillä. Tämä sama hyvä puoli löytyy myös osakeyhtiöstä, ja perustaja mainitseekin uuden osuuskuntalain myötä tapahtuneen yritysmuotojen eroavaisuuksien tasoittumisen. Osuuskunnan hyviä puolia verrattuna osakeyhtiöön on vaikea löytää.

Perustajan mukaan osuuskunnan huonoihin puoliin lukeutuu sen sääntöjen tekeminen perustamisvaiheessa. Sääntöjen laatiminen vaati paljon hienosäätöä pienien muotovirheiden vuoksi. Perustajat joutuivat käymään muutaman kerran keskusteluja patentti- ja rekisterihallituksen kanssa, jotta säännöt lopulta menivät läpi. Hän kuitenkin sanoo, että sääntöjen laatiminen on suhteellisen suoraviivaista ja ohjeita niiden tekoon löytyy helposti netistä ja laista. Huonoksi puoleksi perustaja ottaa esiin myös osuuskunnan ylijäämänjaon, jossa voi ilmetä ongelmakohtia. Osuuskunta kun voi säännöissään itse päättää, jakaako rahaa ulos vai ei.

Haastattelussa tulee esiin, että niin osuuskunnan huonoihin puoliin kuin osakeyhtiön hyviin puoliin liittyy tunnettuus. Perustajan mukaan kaikki tuntevat osakeyhtiön lainsäädännön, mutta osuuskunnan asiantuntijoita on vaikea löytää. Perustaja kertoo siitä, kuinka osuuskunta-aikana piti selvittää tiettyjä asioita patentti- ja rekisterihallitukselta ja kuinka vastauksen saamiseen saattoi mennä viikkoja. Heille sanottiinkin suoraan: ”Jos olisitte osakeyhtiö, osaisimme vastata heti.” Kun yritystoiminta kasvoi, kasvoivat myös selvitystöiden kulut. Tämän myötä perustajat totesivat, että osakeyhtiö on tutumpi yritysmuoto, ja jos ulkopuoliselle rahalle tulee tarvetta, osuuskunta on siihen huono vaihtoehto ihmisten tiedon puutteen vuoksi.

Tunnettuusongelma oli suurin tekijä päätöksessä muuttua osakeyhtiöksi. Perustajat kokivat yritysmuotonsa uskottavuusongelmana ja vastauksien saamisen turhan hankalana. Perustaja myöntää: ”Onhan Suomessa isoja osuuskuntia, mutta osaavia konsultteja on vaikea löytää. Konsultit ovat kalliita, koska he ovat erikoistuneet isoihin osuuskuntiin.” Osakeyhtiön lainsäädäntö on kaikille osuuskuntalakia tutumpi, mutta juridisten velvoitteiden kannalta ovat yritysmuodot hyvin lähellä toisiaan. Perustajan mukaan radikaalit eroavaisuudet piiloutuvat nyansseihin ja ne riippuvat yrityksen luonteesta. Hän myöntääkin, että jonkun toisen yrityksen johdolla voisi olla enemmänkin sanottavaa.

Osakeyhtiön huonoista puolista kysyttäessä perustaja ottaa heti esiin osakepääomavaatimuksen. Hän kuitenkin huomauttaa vireillä olevasta oikeusministeriön lakiesityksestä, jolla pyritään poistamaan osakeyhtiöiden 2 500 euron vähimmäispääomavaatimus. Huono puoli voi olla myös varojenjakoa, varsinkin kun verrataan osuuskuntaan. Osuuskunnassa on mahdollista jakaa

ylijäämänpalautusta, joka tapahtuu eri tavalla kuin perinteinen voitonjako. Perustaja kuitenkin huomauttaa tässäkin kohtaa, että huonojen puolien listaaminen on kovin tapauskohtaista.

”Haluttiin eroon Osk-päätteestä ja haluttiin tilalle Oy”, perustaja vastaa, kun kysytään syytä yritysmuodon muutokseen ja kuinka se käytännössä tapahtui. Muutos tapahtui perinteisenä yritysmuodon muutoksena. Perustajat joutuivat työskentelemään yhdessä tilintarkastusfirman kanssa useiden selvitysten tekemiseksi. Selvitykset liittyivät enimmäkseen välitilinpäätökseen, joka tulee tehdä muutosta varten. Välitilinpäätökselle tehtiin vielä tarkastus, ja piti antaa selvitys siitä, että koko oma pääoma on plussalla. Perustaja mainitsee välitilinpäätöksen ja tilintarkastuksen olleen omalla tavallaan työläitä yrityksen volyymin takia. Prosessi ei kuitenkaan kokonaisuudessaan ollut kovin pitkä, vaan kaikki hoitui noin kuukaudessa. Jos tilinpäätösmateriaalit olisivat valmiina, ei muutos olisi vaatinut muuta kuin tarvittavien, helppojen ilmoitusten tekemisen.

Seuraavaksi perustajalta kysytään yritysmuodon muutoksen vaikutuksista. Hän vastaa heti vaikutusten olleen kerrannaisvaikutuksia. Muutos mahdollisti sen, että yrityksen omistuspohjaa saatiin laajennettua ilman ylimääräistä paperityötä, mikä olisi tapahtunut osuuskuntamuotoisena. Yritysmuodon muutoksen myötä yritys sai ulkopuolisia mukaan, millä on perustajan mukaan ollut suuri vaikutus. Perustaja mainitsee myös: ”Osakeyhtiön pitää tuottaa voittoa, joten nykyään pitää vahtia tarkemmin sitä, että ollaan voitollisia ja ettei oma pääoma pääse hupenemaan. Muutos on siis tuonut tarkkuutta.” Perustajan mukaan muutoksella ei ollut suuria vaikutuksia työntekijöiden tilanteeseen, sillä kaikki osuuskunnassa työskennelleet työntekijät siirtyivät osakeyhtiöön olemassa olevina työntekijöinä. Pieniä toimenpiteitä olivat uusien työ-sopimusten teko ja yrityksen tietojen päivittäminen eri sidosryhmille. Yrityksen y-tunnus ei muuttunut, mikä helpotti ylimääräisen työn määrää. Myös paperitöiden ulkoistaminen on nykyään yritykselle helpompaa, eli nekään eivät ole käytännössä lisääntyneet. ”Vaikka paperityöt olisivatkin lisääntyneet, olisi ne helpompi ulkoistaa lähes minne vain, toisin kuin osuuskuntamuodossa.”

Lopuksi perustaja kertoo oman mielipiteensä siitä, millaisessa tilanteessa yritysmuodon muuttaminen osuuskunnasta osakeyhtiöksi olisi hänestä hyvä ratkaisu. Hänen mielestään osakeyhtiötä on syytä harkita siinä vaiheessa, kun yrityksen ei ole tarpeen harjoittaa yleishyödyllistä tai yhteiskunnallista toimintaa eikä yrityksellä ole laajaa omistuspohjaa. Jos yrityksen omistus on keskittynyt, on osakeyhtiö parempi vaihtoehto. Osuuskunta sopii paremmin yhteiskunnalliseen yrittämiseen, sillä se ei ole ”niin virallinen” ja sillä on tietynlainen yhteiskunnallinen leima. Osuuskunnassa säännöt sanelevat myös vahvasti yrityksen tekemistä. Perustaja huomauttaa vielä loppuun, ettei kumpikaan yritysmuoto ole toista byrokraattisempi, vaan asiat hoituvat pääpiirteittäin samalla tavalla.

7.3 Yritys Y:n haastattelu

Opinnäytetyötä varten haastatellaan Yritys Y:n yhtä perustajaa, joka toimii nykyään myös hallituksen jäsenenä. Yritys Y on osakeyhtiö, joka on perustettu vuonna 2016. Perustajat harjoittivat toimintaansa aiemmin osuuskuntana vuosina 2015 ja 2016, kunnes siirsivät liiketoimintansa osakeyhtiöön ilman yhtiömuodon muutosta. He siis perustivat täysin uuden yrityksen. Yritys Y on viestinnän ja markkinoinnin palveluita tarjoava yritys, joka on keskittynyt suurimmaksi osaksi maatalouden viestintään.

Perustajalta kysytään aluksi osuuskunnan hyvistä ja huonoista puolista. Hän kertoo, että yritystoiminta aloitettiin opiskelijaosuuskuntana turvallisesti ilman suurta pääomaa. Osuuskunta saa itse päättää osuusmaksun suuruuden, joten sen ei tarvitse olla yhtä suuri kuin osakeyhtiötä perustaessa. Hän mainitsee hyväksi asiaksi myös osuuskunnan tasa-arvoisuuden, sillä hänen mukaansa osuuskunnassa pääsee suuressa mittakaavassa vaikuttamaan paremmin. Hän kuitenkin huomauttaa heti perään, että osakeyhtiössä on myös vaikuttamismahdollisuuksia ja yritysmuodot ovat siinä mielessä hyvin saman tyypisiä. Osuuskunnan huonoksi puoleksi perustaja kertoo yritysmuodon tunnettuuden. Osuuskuntana ollessa neuvoja oli välillä hyvin hankala saada. Perustajan mukaan osuuskuntaa ei pidetä vakavasti otettavana, osuuskuntamuotoisesta yrityksestä kuulee paljon vähättelyä eikä sitä pidetä oikeana yrityksenä. Muita huonoja puolia hän ei keksi osuuskunnasta.

Osakeyhtiön hyvistä puolista kysyttäessä perustaja sanoo heti ensimmäiseksi, että osakeyhtiönä yritys ja yrittäjä otetaan heti vakavasti. Hänen mukaansa osakeyhtiö on niin yleinen yritysmuoto, että siitä saa kuulla neuvoja ja kokemuksia helposti. Toiseksi hyväksi puoleksi perustaja kertoo osakeyhtiön osingonjaon. Hän sanoo: ”- vaikka ylijäämääkin voi osuuskunnassa jakaa, taas tullaan siihen, kuinka monelle kirjanpitäjälle se on tuttua.” Kolmanneksi hyväksi puoleksi perustaja kertoo osakeyhtiön perustamisen helppouden. Hän sanookin: ”Netissä täytetään tietyt tiedot ja pitää löytyä osakepääoma.” Osakeyhtiön perustaminen kesti hänen mukaansa vain muutaman päivän toisin kuin osuuskunnan perustaminen. Osuuskuntaa varten piti laatia sääntöjä, mistä oli paljon vaivaa suuren jäsenmäärän takia. Osakeyhtiön huonoksi puoleksi perustaja taas mainitsee ainoastaan pääomavaatimuksen. Hänen mukaansa yrityksiä olisi enemmän, jos pääomavaatimus olisi pienempi tai sitä ei olisi lainkaan.

Seuraavaksi kysytään syitä yritysmuodon vaihtamiselle. Perustaja kertoo miettineensä sopivaa yritysmuotoa toisen Yritys Y:n perustajan kanssa. Hänen mukaansa osakeyhtiömuotoon päädyttiin sen tunnettuuden takia. Hän sanookin: ”Imagojuttu. Ihmiset eivät tiedä, mikä on osuuskunta tai kommandiittiyhtiö.”

Perustajalta kysytään seuraavaksi, kuinka yritysmuodon muuttaminen tapahtui. Perustaja kertoo, että yhdeksänjäsenisestä opiskelijaosuuskunnasta tuli luontainen poistuma, kun he valmistuivat koulusta. Tällöin molemmat perustajat halusivat alkaa päätoimisiksi yrittäjiksi ja he

päättivät perustaa uuden yrityksen samalla liikeidealla. Varsinaista yritysmuodon muutosta ei siis tehty. Hän kertoo, että uuden yrityksen perustamiseen sai paljon tukea ja apua sekä internetistä löytyi paljon tietoa. Perustaminen tapahtui päivässä ja se vaati vain sähköisen allekirjoituksen netissä sekä matkan pankkiin pääoman talletukseen. Tämän jälkeen osuuskunnassa aloitettu toiminta siirrettiin juuri perustettuun osakeyhtiöön, mutta muuten aloitettiin alusta. Asiakkaat pysyivät, mutta osakeyhtiölle hankittiin uusi kalusto.

Yritysmuodon vaihtamisen vaikutuksista perustaja kertoo selkeimmän muutoksen olleen siinä, että Yritys Y:n perustajista tuli päätoimisia yrittäjiä. Opiskelijaosuuskunnassa jäseniä oli yhdeksän, jolloin jäsenet eivät ole päätoimisia yrittäjiä. Toinen vaikutus oli se, että konkreettista omaisuutta ei ollut. Kaikki yrityksen kalusto ja omaisuus piti siis hankkia yritysmuodon vaihtamisen jälkeen. Yritysmuodon vaihtaminen ja yrityksen perustaminen ei perustajan mukaan lisännyt paperitöitä.

Seuraavaksi tulevat puheeksi yritysmuotojen eroavaisuudet sekä osakeyhtiön paremmuus yritysmuotona. Perustaja mainitsee jälleen tunnettuuden eron osuuskunnan ja osakeyhtiön välillä. Hän sanoo: ”Osuuskunnasta piti itse selvittää kaikki, osakeyhtiöstä löytyy paljon tietoa ja tietoutta. Yleisyys on selkeä ero.” Perustajan mukaan osakeyhtiö otetaan osuuskuntaa vakavammin. Hän kertoo, että osuuskunta on hyvä, jos siinä on esimerkiksi 15 jäsentä, jotka haluavat laskuttaa omasta työstään ilman oman yrityksen perustamista. Hän sanookin osuuskunnasta: ”Jos olisi enemmän porukkaa, niin voisi harkita.”

Viimeisenä kysytään, millaisessa tilanteessa perustaja itse kokisi yritysmuodon muutoksen osuuskunnasta osakeyhtiöksi olevan ideaalia. Perustaja sanoo aluksi, että osuuskunnassa on paljon hyviä puolia eikä se ole yritysmuotona huono. Esimerkiksi hän keksii, että jos yrityksellä on sovellus tai keksintö, jonka haluaa viedä maailmanlaajuiseksi, on osakeyhtiöksi muuttaminen järkevää. Hän sanookin: ”Tällaisessa tilanteessa osakeyhtiöksi muuttaminen voisi olla parempi vaihtoehto, jos haluaa lähteä esimerkiksi pörssiin.”

8 Tulokset

Osuuskunnan ja osakeyhtiön välillä ei ole suuria eroavaisuuksia. Osuuskuntalain muuttuminen vuonna 2014 vähensi niitä entisestään ja toi yritysmuodot lähemmäksi toisiaan. Suurin yritysmuotojen välinen eroavaisuus, joka erityisesti haastatteluissa ilmeni, oli tunnettuusongelma. Tämä johtuu todennäköisesti osuuskuntien vähäisestä määrästä Suomen koko yrityskannassa ja huonosta markkinoinnista. Mahdollisesti myös puutteellinen koulutus osuuskuntiin liittyvissä asioissa vaikuttaa asiantuntijoiden vähäisyyteen, minkä vuoksi osuuskuntia palvelevia konsultteja on vaikea löytää.

Tunnettuuteen liittyvät myös molempien yritysmuotojen toiminnan tarkoitus. Molempien yritysmuotojen tarkoituksena on lähtökohtaisesti synnyttää voittoa, mutta osuuskunnassa on

yleisesti tärkeämpää palvella jäsentensä hyvinvointia ja tuottaa yhteiskunnallista hyötyä. Osakeyhtiön tarkoituksena on lähes aina tuottaa voittoa, jonka vuoksi sitä pidetään osuuskuntaan verrattuna vakavasti otettavampana. Toiminnan tarkoituksen vuoksi osakeyhtiössä voitollisuutta on seurattava osuuskuntaa tarkemmin.

Osakeyhtiön lainsäädäntö on paljon tunnetumpi kuin osuuskunnan ja sen alan asiantuntijoita on huomattavasti enemmän verrattuna osuuskuntaan. Vastauksia ja neuvoja osuuskuntakysymyksiin on vaikea löytää ja niiden saamiseen voi mennä viikkoja. Tästä johtuen selvitystöiden kulut saattavat nousta korkeiksi erityisesti liiketoiminnan kasvaessa. Osuuskunnan konsultteja on vähän, ne ovat kalliita ja usein erikoistuneet isoihin osuuskuntiin. Myös ulkopuolista rahaa voi olla vaikea saada osuuskuntana.

Molemmat yritysmuodot perustetaan samankaltaisesti rekisteröimällä yritys kaupparekisteriin. Osakeyhtiön tulee liittää perustamissopimukseen yhtiöjärjestys, ja osuuskunnan tulee laatia säännöt toiminnalleen. Osuuskunta voi säännöissään määrätä laajasti toiminnastaan, sillä osuuskuntalaki antaa siihen enemmän vapauksia kuin osakeyhtiölaki yhtiöjärjestykseen. Sääntöjen laatiminen perustamisvaiheessa voi tosin tuottaa hankaluuksia, jos niistä tekee monipuoliset. Sääntöjä voi luoda vapaasti, mutta se voi tuottaa myös ongelmia. Esimerkiksi ylijäämänjako, josta ei määrätä osuuskuntalaissa, voi aiheuttaa erimielisyyksiä osuuskunnan jäsenten keskuudessa.

Yritysten perustamisen kustannukset vaihtelevat. Osuuskunnan perustamiseen ei vaadita minikäänlaista alkupääomaa. Osakeyhtiön perustamiseen puolestaan vaaditaan pääomaa. Yksityisessä osakeyhtiössä pääomavaatimus on 2 500 euroa ja julkisessa osakeyhtiössä se on 80 000 euroa. Eduskunta teki 18.1.2019 päätöksen, että yksityisen osakeyhtiön alkupääomavaatimus tulee poistumaan vuoden 2019 heinäkuun alusta lähtien. Tämä päätös pienentää eroa osuuskunnan ja osakeyhtiön välillä entisestään ja helpottaa osakeyhtiön perustamista.

Liittyminen osuuskunnan jäseneksi on helpompaa kuin osakkuuden saaminen osakeyhtiössä. Osuuskunta voi itse päättää jäsenten hyväksymismenettelystä ja -edellytyksistä, kun taas osakeyhtiössä osakekanta on yleisesti vakio. Näin ollen jo olemassa olevan osakeyhtiön osakkaaksi pääsee vain, jos osakkeita on myytävänä. Tämän vuoksi myös osakeyhtiöstä eroaminen on vaikeampaa, sillä omistetut osakkeet tulee myydä eteenpäin eroamisen mahdollistamiseksi. Osuuskunnasta eroaminen ei yleisesti vaadi muita toimenpiteitä kuin kirjallisen ilmoituksen. Tämä tekee osuuskunnasta helpomman ja käytännöllisemmän vaihtoehdon jäsenen näkökulmasta.

Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, joten sen velvollisuus on jakaa osinkoa. Osuuskunnan voitonjakoa kutsutaan ylijäämänjaoksi, eikä ylijäämää ole lain mukaan pakko jakaa jäsenille tai osuuden ja osakkeen omistajille. Osingonjako on kirjanpitäjille tutumpaa kuin ylijäämänjako. Osingonjako voi olla yrityksen näkökulmasta myös huono

asia, sillä sitä on pakko jakaa eikä voittoa voi jakaa niin monipuolisesti kuin osuuskunnassa. Osuuskunta voi esimerkiksi jakaa ylijäämää jäsenen käyttämien palveluiden suhteessa tai antaa jäsenilleen bonusta ja alennuksia.

Osuuskuntaa ja osakeyhtiötä verotetaan yhteisinä 20 %:n verokannalla. Ylijäämää ja osinkoa verotetaan kuitenkin yritysmuodoissa eri tavoin. Yksityisessä osuuskunnassa ylijäämästä verotetaan 25 % pääomatulona 5 000 euron vuotuisen määrään asti. Yksityisessä osakeyhtiössä osingosta 25 % verotetaan pääomatulona 150 000 euron rajaan asti, kun osinko vastaa 8 %:n vuotuista tuottoa osakkeen matemaattiselle arvolle. Tästä johtuen osakeyhtiön osakas voi teoriassa tienata osinkoina enemmän ilman korkeaa veroprosenttia verrattuna osuuskunnan ylijäämänsaajaan. Osuuskunnan ylijäämää on kuitenkin mahdollista verottaa myös ansiotulona tietyin ehdoin, jolloin 5 000 euron raja ei päde ja veron suuruus riippuu ylijäämänsaajan henkilökohtaisesta ennakonpidätysprosentista. Lisäksi vaikka euromääräinen raja on osakeyhtiössä suurempi, vaikuttaa osakkaan osingon suuruuteen ennakonpidätys. Yksityisestä osakeyhtiöstä saadusta osingosta pidätetään aina 7,5 % ennakonpidätys 150 000 euron rajaan asti, jonka ylittävistä osuudesta pidätys on 27 %.

Yritysmuotoa voi olla tarpeen muuttaa esimerkiksi yrityksen toiminnan ja vastuiden laajentumisessa. Päätös yritysmuodon muutoksesta tulee tehdä harkiten ja muutos on toteutettava erityisellä huolellisuudella. Yritysmuotoa muuttaessa on pohdittava, lisääkö muutos yrityksen arvoa suhteessa muutoksesta aiheutuvaan riskiin. Ideaalin yritysmuodon valinta mahdollistaa myös paremman verosuunnittelun. Osakeyhtiöksi muututtaessa on myös huomioitava, että osakeyhtiö on verotuksessa lopullinen yritysmuoto.

Yritysmuodon muutoksen osuuskunnasta osakeyhtiöksi voi toteuttaa käytännössä kahdella eri tavalla: yritysmuodon muutoksella tai yritysmuotoa vaihtamalla, mikä tarkoittaa uuden yrityksen perustamista. Haastateltavat yritykset muuttivat yritysmuotoaan eri tavoin. Yritys X muuttui yritysmuodon muutoksella ja Yritys Y perusti uuden yrityksen samalla liiketoiminnalla. Yritysmuodon muutoksessa yrityksen identiteetti ja omistussuhteet pysyvät samana. Osuuskunnan voi muuttaa osakeyhtiöksi ilman selvitysmenettelyjä eikä siitä yleisesti seuraa välittömiä veroseuraamuksia. Muutoksen myötä osuuskunnan jäsenet sekä osuuksien ja osakkeiden omistajat saavat automaattisesti kaikki osakkeet uudesta osakeyhtiöstä.

Osuuskunta muutetaan osakeyhtiöksi tekemällä siitä päätös osuuskunnan kokouksessa. Päätös korvaa osakeyhtiön perustamissopimuksen. Jos muutosesitys ei saa kaikkien äänivaltaisten ääniä, tulee osuuskunnan laatia päätösehdotus seuraavaan kokoukseen. Päätös tulee ilmoittaa rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa päätöksen tekopäivästä. Muutos tulee voimaan rekisteröimispäivästä alkaen.

Yritysmuotoa voi muuttaa kesken tilikauden ja verovuoden. Muutosvuonna verotus toimitetaan yleisesti osuuskuntamuodon mukaan muutosajankohtaan asti ja siitä eteenpäin osakeyhtiömuodon mukaan. Osuuskuntaa ja osakeyhtiötä verotetaan kumpaakin yhteisöverokannalla, joten verotus ei muutoksen myötä tavallisesti muutu. Muutosajankohdalle on laadittava välitilinpäätös verotuksen toimittamista varten. Välitilinpäätös voi aiheuttaa käytännön vaikeuksia, jos muutoksen ajankohta ei osu kuukauden loppuun tai jos tarvittavia materiaaleja ei ole valmiina. Jos haluaa välttää välitilinpäätöksen vaikeuksilta, muutosajankohta on järkevää ajoittaa tilikauden loppuun. Yritys X kertoo yritysmuodon muutoksen kestäneen noin kuukauden, sillä välitilinpäätös vaati melko paljon työtä materiaalien kokoamisen vuoksi. Yritys Y perusti uuden yrityksen päivässä. Prosessi oli nopea, mutta vaati esimerkiksi uuden kaluston hankkimisen.

Yritysmuodon muutoksen vaikutukset ovat kerrannaisvaikutuksia. Työntekijöille tehdään uudet työsopimukset ja yrityksen uudet tiedot päivitetään eri sidosryhmille. Muutoin yritysmuodon muuttaminen ei lisää paperitöiden määrää. Töiden ulkoistaminen on helpompaa ja halvempaa.

Muutos osuuskunnasta osakeyhtiöksi voi olla mielekästä yrityksen imagon vuoksi tai silloin, kun yrityksen omistuspohja ei ole laaja. Jos osuuskuntamuotoinen yritys ei harjoita yleishyödyllistä tai yhteiskunnallista toimintaa, voi osakeyhtiö olla parempi vaihtoehto. Jos yrityksellä on idea, joka halutaan viedä laajemmille markkinoille, on osakeyhtiömuotoisella yrityksellä siihen paremmat valmiudet. Sama pätee myös, jos yritys haluaa lähteä pörssiin.

9 Luotettavuus

Opinnäytetyö tehtiin laadullisena tutkimuksena, sillä tutkimuskohteena oli tietty tapaus eikä laajempi ilmiö. Tapaustutkimus on laadullisen tutkimuksen tutkimusmuoto, jota käytettiin tässä opinnäytetyössä. Yritysmuotojen vertailutaulukko luotiin havainnollistamaan yritysmuotojen eroavaisuudet selkeästi ja auttamaan lukijaa ymmärtämään molempien yritysmuotojen ominaisuuksia yksinkertaisesti esiteltynä. Teemahaastatteluiden avulla selvitettiin samankaltaisessa tilanteessa olleiden yritysten kokemuksia yritysmuodon muuttamisesta, mikä toi aiheesta käytännön tietoa tietoperustan ohelle. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin saman päivän aikana mahdollisimman luotettavan tuloksen saamiseksi.

Tutkimukseen valittiin haastateltaviksi aiemmin osuuskuntamuotoisessa yrityksessä liiketoimintaansa harjoittaneita yrittäjiä. Otos oli toimiva opinnäytetyön aiheen kannalta. Vaikka haastateltavia oli vain kaksi, haastatteluissa ilmeni saturaatiota. Myös Elosaa haastattellessa ilmeni samoja asioita, joita teemahaastatteluissa tuli esille. Tämän vuoksi otosta voidaan pitää edustavana. Tutkimus olisi ollut edustavampi, jos haastateltaviksi olisi saatu esimerkiksi kirjanpitäjiä tai muita talouden asiantuntijoita, jolloin tutkimukseen olisi saatu myös toisenlaista näkökantaa.

Osuuskunta oli opinnäytetyön tekijöille yritysmuotona tuntematon, millä saattoi olla vaikutusta tutkimustulokseen. Tietoperustaan valittiin vain asiantuntevia lähteitä ja lakeja, joten tulosta voidaan pitää todenmukaisena, vaikka tietoutta ei alun perin ollut paljon. Elosa tuntui olevan alusta asti sitä mieltä, että osuuskunta olisi joka tapauksessa heille parempi yritysmuoto, ja tämä oletus vaikutti tutkimuksen taustalla.

Opinnäytetyö on yleistettävissä niiltä osin, kuin se on tapaustutkimuksessa mahdollista. Tietoperusta on koottu ja jäsennelty tarkoituksenmukaisesti, mikä auttaa lukijaa luomaan selkeän kuvan molemmista yritysmuodoista. Lähteinä on käytetty tutkimuskirjallisuutta, väitöskirjoja sekä tarvittavia lakeja ja säännöksiä. Tämä tekee teoriaosuudesta luotettavan ja tietoperustaa on mahdollista hyödyntää myös muissa yhteyksissä. Taulukko tuo tietoperustasta yritysmuotojen eroavaisuudet järjestelmällisesti esille, ja taulukkoa on helppo käyttää osuuskunnan ja osakeyhtiön vertailuun. Teemahaastatteluiden pohjaa voi käyttää samankaltaisessa tilanteessa kahden eri yritysmuodon eroavaisuuksien ja yritysmuodon muuttamisen vaiheiden selvittämiseksi. Opinnäytetyötä voidaan myös käyttää pohjana erilaisille jatkotutkimuksille, kuten osuuskunnan ja osakeyhtiön verosuunnittelun selvittämiseen ja vertailuun.

Ulkopuolinen arvioi opinnäytetyön tutkimusosuuden luotettavuutta ja uskottavuutta. Ulkopuolisen silmissä johtopäätökset vaikuttavat Elosaan sovellettuina loogisilta annetun teorian ja esimerkkitapausten pohjalta. Otos on yksipuolinen haastatteluiden vähäisen määrän vuoksi sekä kirjanpidon tai muiden alan ammattilaisten näkökulman puuttuessa. Nämä osatekijät ovat kuitenkin selitettävissä tutkimuksen tapausmuotoisuudella. Kuitenkin talouden asiantuntijan näkökanta olisi tuonut opinnäytetyölle uskottavuutta.

10 Yhteenveto

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa ominaisuuksia ja eroavaisuuksia osuuskunnan ja osakeyhtiön välillä sekä selvittää yritysmuodon muutosprosessia. Tavoitteena on luoda Elosalle selkeä kuva yritysmuodoista ja yritysmuodon muuttamisesta sekä auttaa päätöksessä muuttua osakeyhtiöksi. Elosa on pieni matkailu- ja ravintola-alan yritys, jonka liiketoiminta on laajentunut viimeisen vuoden aikana. Yrityksen kasvaminen sai Elosan pohtimaan osakeyhtiömuotoa vaihtoehtona osuuskunnalle.

Osuuskunnan ja osakeyhtiön ominaisuuksia kartoitetaan teoriaosuudessa, ja eroavaisuudet tulevat ilmi yritysmuotojen välisessä vertailutaulukossa. Yritysmuodon muutoksesta teoriassa kerrotaan tietoperustassa ja käytännön puolta selvitetään haastatteluilla. Haastatteluissa saatu tieto perustuu haastateltavien omiin kokemuksiin ja mielipiteisiin. Tietoperustan ja tutkimuksen avulla opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin saatiin vastaukset, ja tavoite ja tarkoitus saatiin täytettyä.

Osuuskunnan ja osakeyhtiön suurimmat eroavaisuudet löytyvät tunnettuudesta ja voitonjako-
osta. Tunnettuus ei ole Elosan kannalta oleellinen syy yritysmuodon muutokseen, sillä tunnet-
tuudella ei ole ollut suuria vaikutuksia yrityksen toimintaan. Voitonjako osakeyhtiömuodossa
toisi Elosalle enemmän kustannuksia verrattuna yrityksen nykyiseen käytäntöön. Elosa ei jaa
ylijäämää jäsenilleen, sillä yrityksen tuottama voitto käytetään investointeihin.

Opinnäytetyön tuloksena on, ettei osakeyhtiö ole Elosalle kannattava ja järkevä vaihtoehto.
Tulevaisuudessa, yrityksen kasvaessa, osakeyhtiö voi olla parempi yritysmuoto.

11 Johtopäätökset

Yritysmuotona osuuskunnan suurin heikkous on sen tunnettuus. Tämä olikin suurin syy Elosalle
pohtia osakeyhtiömuotoa omalle liiketoiminnalleen. Niin Elosa kuin haastatellut yrityksetkin
kertoivat saaneensa kuulla vähättelyä osuuskuntamuotoisesta yrityksestään. Osuuskunnasta ei
löydy tietoutta ja asiantuntijoita on vaikea löytää, ja tästä syystä selvitystöiden kulut voivat
nousta todella korkeiksi liiketoiminnan laajentuessa. Tästä johtuen osakeyhtiömuoto voisi olla
kannattavampi kasvavalle yritykselle.

Vaikka osuuskunnan toiminnan tarkoituksena ei yleisesti ole tuottaa voittoa, voidaan siitä kui-
tenkin päättää osuuskunnan säännöissä. Mikään ei estä osuuskuntaa tekemästä hyvää tulosta
yhteiskunnallisen hyvän ohella tai sijasta. Elosa on voittoa tavoitteleva yritys. Päätöstä yritys-
muodon muuttamisesta ei ole järkevää tehdä ainoastaan toiminnan tarkoituksen vuoksi.

Osakeyhtiönä on helpompi saada sijoittajia ja ulkopuolista rahaa. Elosalla ei kuitenkaan ole
tällä hetkellä tarvetta ottaa ulkopuolisia mukaan liiketoimintaansa. Elosa on mukana matkai-
lun kehittämishankkeessa, jonka kautta se saa tarvitsemansa rahoituksen.

Yhtiössä tulee olla vähintään seitsemän jäsentä, jotta omistajista ei tule päätoimisia yrittäjiä.
Elosalle on tärkeää, ettei yrittäjätatusta tule. Yrityksessä on mukana seitsemän jäsentä,
joista neljä ei ole mukana liiketoiminnassa eikä heille jaeta voittoa tai makseta palkkaa sään-
nöllisesti. Osakeyhtiössä voittoa olisi pakko jakaa kaikille osakkeenomistajille. Voiton jakami-
nen ei olisi Elosalle nykyisessä tilanteessa kannattavaa eikä mahdollista, sillä ylimääräinen
pääoma käytetään investointeihin.

Elosan liiketoiminta kasvoi vuoden 2018 alusta erilaisten matkailu- ja ravintolapalveluiden
myötä. Teoriassa yritysmuodon muuttaminen on hyvä vaihtoehto liiketoiminnan ja vastuiden
laajentuessa. Elosalle muutos ei kuitenkaan olisi nykyisessä tilanteessa kannattava, sillä muu-
tos toisi lisää kustannuksia erityisesti voitonjaon kannalta. Yritysmuodon muuttaminen on aina
riski, jota Elosan ei ole kannattavaa tämän kokoisena yrityksenä ottaa. Osuuskunta yritysmuo-
tona ei ole vielä vaikuttanut Elosan toimintaan muuten kuin satunnaisten vähättelevien kom-
menttien muodossa. Pelkästään imagosyistä osakeyhtiöksi muuttaminen ei siis olisi Elosalle
järkevä ratkaisu.

Osakeyhtiömuoto voisi olla Elosalle parempi ratkaisu tulevaisuudessa, kun liiketoiminta on kasvanut tarpeeksi. Osuuskuntamuotoisuus voi olla ongelmallinen, kun halutaan saada yritystä näkyvämmäksi. Myös selvitystöiden kulut voivat nousta tietoisuuden puutteen vuoksi ratkaisevan korkeiksi. Tulevaisuudessa osakeyhtiöksi muuttuminen helpottuu, kun alkupääomavaatimus poistuu.

Lähteet

Painetut

Eriksson, P. & Koistinen, K. 2014. Monenlainen tapaustutkimus. Helsinki: Kuluttajatutkimuskeskus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.

Immonen, R. 2015. Yritysjärjestelyt. Helsinki: Talentum.

Immonen, R. & Nuolimaa, R. 2017. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. Helsinki: Alma Talent.

Immonen, R., Ossa, J. & Villa, S. 2015. Osuuskunnan pääoman hallinta : osuuskunta-, kirjanpito- ja verolainsäädännön rajapinta muodostettaessa ja järjestettäessä osuuskunnan omaa pääomaa sekä jaettaessa osuuskunnan varoja. Helsinki: Talentum.

Immonen, R. & Villa, S. 2015. Osakeyhtiön varojen käyttö. Helsinki: Talentum.

Knuutinen, R. 2014. Verotus ja yrityksen yhteiskuntavastuu. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Kukkonen, M. 2010. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. Helsinki: Talentum.

Kyläkallio, J., Iirola, O. & Kyläkallio, K. 2015. Osakeyhtiö I. Helsinki: Edita.

Kyläkallio, J., Iirola, O. & Kyläkallio, K. 2012. Osakeyhtiö II. Helsinki: Edita.

Leppiniemi, J. 2008. Osakeyhtiö : Vartenotettava vaihtoehto. Porvoo: Tietosykli oy.

Moilanen, H., Peltokoski, J., Pirkkalainen, J. & Toivanen, T. 2014. Uusi osuuskunta - Tekijöiden liike. Helsinki: Into Kustannus Oy.

Mähönen, J. & Villa, S. 2014. Osuuskunta. Helsinki: Sanoma Pro.

Mähönen, J. & Villa, S. 2015. Osakeyhtiö I - Yleiset opit. Helsinki: Talentum.

Ossa, J. 2014. Yritystoiminnan verotus. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Pöyhönen, S. 2013. Osuuskunta ja osuuskuntalaki. Helsinki: Talentum.

Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Yläne, S. & Paavilainen, E. 2013. Tutkimuksen voima sanat. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Saari, S. 2016. Osakeyhtiön jakaminen tuloverotuksessa. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki: Edita.

Salo, M. 2015. Hyvä liiketoimintapäätös ja johdon vastuu. Väitöskirja, Vaasan yliopisto. Helsinki: Talentum.

Villa, S. 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Helsinki: Talentum.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

E-kirjat

Kukkonen, M. & Walden, R. 2015. Elinkeinoverolaki käytännössä. Helsinki: Talentum Pro.

Sähköiset

Karhu, S. 2011. OSUUSKUNTA: Pieni voima suureksi voimaksi - Käsikirja osuuskunnan jäsenelle. Viitattu 28.6.2018.

https://pellervo.fi/storage/tietopankki/jasenen_kasikirja_verkossa2011.pdf

Lehto, J. & Holopainen, T. 2017. Osuuskunnan perustajan opas. Viitattu 10.7.2018.

<http://perustajanopas.pellervo.fi/wp-content/uploads/sites/6/2017/10/Osuuskunnan-perustajan-opas-print-2.pdf>

Lindblad, M. 2014. Pääomasijoitus rahoituskeinona. Viitattu 29.8.2018.

<https://lindblad.fi/paaomasijoitus/>

Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. 2018. Patentti- ja rekisterihallitus. Viitattu 28.6.2018.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Mustialan Kievari. 2018. Mustialan Kievari. Viitattu 2.7.2018.

<https://www.mustialankievvari.fi/matkailu-palvelut>

Elosa Osk. 2018. Mustialan Kievari. Viitattu 2.7.2018.

<https://www.mustialankievvari.fi/elosa-osk-1>

Osuuskunnan perustaminen. 2018. Pellervo. Viitattu 3.7.2018.

<https://pellervo.fi/tietoa-osuustoiminnasta/osuuskuntaneuvonta/osuuskunnan-perustaminen/>

Osakkeiden nimellisarvo. 2017. Patentti- ja rekisterihallitus. Viitattu 9.7.2018.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutosilmoitus/osakkeet/nimellisarvo.html>

Osuuskunnan ja sen jäsenen verotuksesta. 2017. Verohallinto. Viitattu 22.8.2018.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48011/osuuskunnan-ja-sen-jasen-verotuksesta/>

Tuloverotus - osakeyhtiö ja osuuskunta. 2017. Verohallinto. Viitattu 22.8.2018.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuuskunta/>

Osuuskuntien ylijäämien verotus. 2017. Verohallinto. Viitattu 28.8.2018.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/osuuskuntien-ylijaamien-verotus/>

Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset. 2017. Verohallinto. Viitattu 10.9.2018.

https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48467/ennakonpidatys_osingosta_ja_verohallinn4/

Osuuskunnan yritysmuodon muuttaminen. 2016. Patentti- ja rekisterihallitus. Viitattu 23.10.2018.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/muutyritysmuodot/osuuskunta/muutokset/muuttaminen-osakeyhtioksi.html>

Yritysmuodon muutos - osakeyhtiö ja osuuskunta. 2016. Verohallinto. Viitattu 5.11.2018.

https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yrityksen-elinkaari/muutokset_toiminnassa/osakeyhtiö-ja-osuuskunta/yritysmuodon_muutos_osakeyhtiö_ja_osuu/

Yritysmuodon muuttaminen. 2017. KauppakamariTieto. Viitattu 26.2.2019.

<https://kauppakamaritieto.fi/fi/s/t/vero/l-yritysjarjestelyt/l1-yritysmuodon-muuttaminen/>

Lamassaari, J. 2019. Osakeyhtiön perustaminen helpottuu: 2 500 euron alkupääomaa ei enää vaadita. Yrittäjät. Viitattu 5.3.2019.

<https://www.yrittajat.fi/uutiset/603559-osakeyhtion-perustaminen-helpottuu-2500-euron-alkupaaomaa-ei-enaavaadita>

Lait ja säädökset

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Viitattu 10.10.2018

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>

Osuuskuntalaki 14.6.2013/421. Viitattu 10.10.2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130421>

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141. Viitattu 10.10.2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151141>

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Viitattu 30.10.2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>

Työttömyysturvalaki 30.12.2002/1290. Viitattu 21.2.2019.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20021290>

KHO 2015:61. Korkein hallinto-oikeus. Viitattu 26.2.2019.

<https://www.kho.fi/fi/index/paatoksia/vuosikirjapaatokset/vuosikirjapaatos/1429090835188.html>

Julkaisemattomat

Lakkinen, E. 2018a. Majoitus-, tapahtuma- ja henkilöstövastaavan haastattelu 5.4.2018. Elosa Osk. Vantaa.

Lakkinen, E. 2018b. Majoitus-, tapahtuma- ja henkilöstövastaavan haastattelu 2.7.2018. Elosa Osk. Vantaa.

Ilomäki, E., Lakkinen, E. ja Lepistö, T. 2018. Hallituksen puheenjohtajan, majoitus-, tapahtuma- ja henkilöstövastaavan ja markkinointivastaavan haastattelu 12.11.2018. Tammela.

Yritys X. 2019. Perustajan haastattelu 5.2.2019. Helsinki.

Yritys Y. 2019. Perustajan haastattelu 6.2.2019. Vantaa.

Kuviot

Kuvio 1: Verotus julkisessa osuuskunnassa.	14
Kuvio 2: Verotus yksityisessä osuuskunnassa.	15
Kuvio 3: Verotus julkisessa osakeyhtiössä.	22
Kuvio 4: Verotus yksityisessä osakeyhtiössä.	23

Liitteet

Liite 1: Teemahaastattelupohja.....	48
-------------------------------------	----

Liite 1: Teemahaastattelupohja

Osuuskunta

1. Mitkä olivat osuuskunnan hyvät puolet?
2. Mitkä olivat osuuskunnan huonot puolet?

Osaakeyhtiö

1. Mitkä ovat osakeyhtiön hyvät puolet?
2. Mitkä ovat osakeyhtiön huonot puolet?

Yritysmuodon muutos

1. Miksi päätitte vaihtaa yritysmuotoa?
2. Kuinka muutos käytännössä tapahtui?
3. Millaisia vaikutuksia yritysmuodon muutoksella oli?
4. Millaisia eroavaisuuksia olette todenneet yritysmuotojen välillä, onko huomattavia eroavaisuuksia paljon?
5. Miten osakeyhtiö on teidän mielestänne (teille) parempi yritysmuoto?
6. Onko teillä mielipidettä siitä, millaisessa tilanteessa yritysmuodon muuttaminen osuuskunnasta osakeyhtiöksi olisi ideaalia?